

2025. NYÁR

OPERA

*Kapi Zsuzsanna
Tuznik Natália
Topolánszky Laura
Megyimórecz Ildikó*

A munkát nem lehet megspórolni

*FRIED PÉTER
SOLYMOSI TAMÁS
KOSSUTH-DÍJASOK*

OPERA ÉS BMW
Tízéves a partnerség

RÓZSA DÁVID
Operarajongó

BMW CONCEPT SPEEDTOP, PÁRATLAN ALKOTÁS MŰÉRTŐKNEK.

A kép illusztráció, a BMW Concept Speedtop modellt ábrázolja, ami nem egy sorozatgyártott, kereskedelmi forgalomban lévő BMW modell, hanem tanulmányautó.

BEKÖSZÖNTŐ

Kedves Operarajongók!

Kevés olyan intézmény létezik, amely egyszerre őrzi a múlt örökségét, képviseli a jelen kifinomult igényességét, és utat mutat a jövő felé újító szellemével. A Magyar Állami Operaház pontosan ilyen. Hasonló értékeket tart szem előtt a Menedzserszövetség is: hagyomány és megújulás, tehetséggondozás és kiválóság, értékteremtés és társadalmi felelősségvállalás.

Ezért is különleges számunkra, hogy stratégiai együttműködésünk az OPERÁ-val idén hivatalosan is elindult. Meggyőződésünk, hogy a magyar kulturális élet egyik legmeghatározóbb szereplőjével közösen bizonyíthatjuk: amikor az üzleti és művészeti világ találkozik, abból valódi inspiráció születhet.

Partnerségünk három pillérre épül: közös események megvalósítására, fiatal tehetségek szakmai fejlődésének támogatására, valamint arra, hogy a Menedzserszövetség stratégiai tanácsadással járuljon hozzá az OPERA sikereihez, biztos gazdasági alapjainak megerősítéséhez.

Hisszük, hogy az üzleti élet szereplői is sokat tanulhatnak a művészvilág kreativitásából, alázatából és értékteremtő szemléletéből.

Az Opera Magazin olvasóinak szívből kívánok tartalmas elmélyülést, maradandó élményeket és inspiráló pillanatokat – nemcsak a mostani lapszámhoz, hanem a nyári feltöltődés időszakára is.

Kapitány István
a Menedzserszövetség elnöke

Fotó: Ajkai Dávid

6

10

20

26

34

54

OPERA

EIFFEL

BALETT

BALETTINTÉZET

ZENEKAR

KÓRUS

GYERMEKKAR

- 3 **Kedves Operarajongók!**
Kapitány István beköszöntője
- 6 **A munkát nem lehet megspórolni**
Címlapinterjú
- 10 **Mély víz mentőmellénnyel**
Marton Éva Nemzetközi OperaStúdió
- 14 **„Magamat tanítottam forogni és ugrani”**
Kiyota Motomit kérdeztük
- 16 **A felfedezés öröme**
Évadismertető
- 20 **Valódi szinergia**
Interjú Pócs Zsuzsannával
- 26 **„Az őszinteség a legdrágább kincsünk lehetne”**
Dr. Ókovács Szilveszter az I. Országos Operaversenyről
- 30 **Trombiták és gongsorok**
Régi-új hangszerek
- 32 **„A díj nem lép színpadra helyettem”**
Fried Péter és Solymosi Tamás nyilatkozott
- 34 **„A kóruséneklés mindennapi kenyere”**
Életmód: Szili Gabriella
- 38 **A sokoldalúság jegyében**
Könyvbemutató: DFD100 Színe & fonákja

- 42 **Ciepliński Budapesten**
Operaházi balett-történet
- 46 **Radnai Miklós száz éve**
Archív
- 48 **Sötét varázslatok**
Macbeth
- 50 **Füstfaragók**
A kis kéményseprő
- 52 **Királynők és árnyékaik**
Stuart Mária
- 54 **Kékszakállú a polcon**
Operarajongó: Rózsa Dávid

OPERA A MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ MAGAZINJA

FELELŐS KIADÓ:
SZERKESZTŐ:
KÉPSZERKESZTŐ:
ARCULAT:
KORREKTOR:
GRAFIKAI TERVEZÉS, TÖRDELÉS:

Dr. Ókovács Szilveszter főigazgató
Filip Viktória
Iványi Jozsefa
Mátai és Végh Kreatív Műhely
Hajdú Livia
Kohán József

HIRDETÉSFELVÉTEL:
ISSN 1789-4093
INGYENES KIADVÁNY.
LAPZÁRTA:

marketing@opera.hu

2025. június 20.

SZERZŐK: Böcs Annamária | Filip Viktória | Dr. Gara Márk | Jászay Tamás | Karczag Márton | Kondor Kata | Mátrai Diána Eszter | Pallós Tamás | Seres Gerda
Ur Máté | Várhegyi András

CÍMLAPFOTÓ: Nagy Attila

FOTÓK: Ajkai Dávid | Berecz Valter | Cseke Csilla | Emmer László | Focuspoint | Kiss Eszter | Kummer János | Leányvári György | Nagy Attila
OPERA Archivuma és Emléktára | OperaCafé | Rákossy Péter | Szili Gabriella magángyűjteménye | Varsányi Kira Barbara

A munkát nem lehet megspórolni

Szerző: Seres Gerda

Négy ígéretes, fiatal operaénekesnő, akik pályájuk elején állnak. Akad köztük, aki már túl van fontos szakmai mérföldköveken, más viszont lépésről lépésre halad előre, és megvárja, míg a lelke beéri a színpadi karakterét.

○ Kapi Zsuzsanna,
Megyímórecz Ildikó,
Tuznik Natália,
Topolánszky Laura -
Fotó: Nagy Attila

Mindig készen a lehetőségre

Kapi Zsuzsanna a Kodály Zoltán Magyar Kórusiskolában tanult, ám már ott érezték, hogy a hangja szólisztikusabb, érdemes volna vele foglalkozni. Az igazán meghatározó élményt egy németországi *Varázsfuvola*-turné jelentette, ahol húszévesen a harmadik kislemezt énekelte. „Bár szoprán vagyok, lubickoltam ebben a szerepben, felszabadultan élveztem a játékot. Tizennégy évig hegedültem, és mindig rettenetes lámpalázam volt, ha ki kellett állnom játszani. Az éneklésben viszont mindig sokkal szabadabbnak éreztem magam.”

Lépésről lépésre halad, és azt mondja: hasznára vált, hogy nem azonnal nagy szerepekkel nyitott, mert a hangja és a ka-

raktere is érettebbé vált. „Későn érő típus vagyok” – jegyzi meg. Az áttörést tavaly *Az álarcosbál* Oscarja jelentette. „Ott éreztem először, hogy ez a karakter igazán én vagyok, és a közönség lelkesedése is ezt igazolta. A *Carmen* Frasquitája színpadi szempontból extrém helyzetek elé állított, egy üveggel a kezemben kellett kiesnem egy autóból, majd a jármű tetején táncolnom. Bastienne, *A telefon* Lucyja, valamint a *János vitéz* francia királylánya közel álltak hozzám, őszintén át tudtam adni magam ezeknek a szerepeknek.”

Nyáron *A cigánybáró* Arzenáját énekelte a Szegedi Szabadtéri Játékokon. „Arzéna nálam ridegebb karakter, de színészilag ugyancsak izgalmas feladat volt. A csengőt visszük körbe az országban, a következő évadban pedig lesznek lírai szerepeim: például a *Gianni Schicchi* Laurettája, valamint koloratúr feladatok, mint Madame Herz *A színigazgató*ból. Utóbbinál F-hangig kell felmenni, amire korábban nem volt példa, pláne délelőtti előadások alkalmával; de én szeretem a kihívásokat.”

Zsuzsanna az operaházi munkái és más koncertjei mellett folyamatosan képezi magát, szerepeket tanul, és azt mondja: ez a titok. „Mindig készen kell várni, hogy megtaláljon bennünket a lehetőség.”

Készen a legnagyobb kihívásokra

„Mindenért meg kell dolgozni, és ő nagyon megdolgozott érte” – fogalmazott Megyímórecz Ildikóról mestere, Marton Éva. Ildikó elsajátította ezt a szemléletet, és hangsúlyozza: ezen a pályán alázat, szorgalom és kökemény munka nélkül nem lehet előrelépni.

Zenészcsaládba született, így a muzsika gyermekkorától az élete része volt. Sokáig zongorázott, ám önmagát az éneklésben találta meg. „Úgy éreztem: megérkeztem.

○ Kapi Zsuzsanna - János vitéz, 2025 - Fotó: Nagy Attila

Az anyaság szuperereje

Topolánszky Laura nem erre a pályára készült, és az éneklés csak a gimnáziumi évek után került előtérbe. „Nem biztos, hogy népszerű vagyok ezzel a mondatommal, de én nem tartozom azok közé, akiknek öt éves koruktól az a vágyuk, hogy énekesek legyenek” – kezdi. Érdekelte a pszichológia, a szociális munka, de nem akart csupán azért egyetemre menni, mert ezt várták el tőle.

Az éneklés mindig is az élete része volt, a tanárok pedig biztatták, hogy ezzel a hanggal érdemes komolyabban foglalkozni. „Bizonyítási vágyból indultam el a klasszikus zene felé, és amikor komolyabb előképzettség nélkül felvettem a konzervatóriumba, egyre világosabbá vált számomra, hogy nekem ezt kell csinálnom. Ma pedig úgy érzem: ez az álom és a mindenem. Konzisként láttam Puccini *Angelica nővérét*, és emlékszem, olyan mélyen megindított, hogy ültem a nézőtérben és bőgtem. Akkor már világos volt, hogy az opera csodálatos műfaj, amivel nekem dolgom van.

Fantasztikus mestereim voltak – fogalmaz –, akitől rengeteget tanultam. De Komlósi Ildikó tett az énektechnika szerelmesévé. Nemrég az egyik *Idomeneo* előadás előtt lebetegedtem. Kétségbeesésemben felhívtam Ildikót, aki annyit mondott, hogy szedd össze magad és csináld meg! Az lett az egyik legszebben sikerült előadás, mert neki elhittem, hogy az elsajátított technikai tudással át tudom hidalni a pillanatnyi nehézségeket.” Az elmúlt két évben Laurának két kisfia született, és úgy érzi, az anyaság önbizalmat adott neki. „Megszülts két gyermeket, neveled, szereted őket, és ha erre képes vagy, akkor semmi más nem tűnik akkora kihívásnak. Ez egy szupererő” – fogalmazott.

Több nadrágszerepben bizonyított már, ám a *Figaro lakodalmának* Cherubinója újabb kihívásokat tartogat. A következő évadban

ugyanakkor érzékeny, finom női karakterekben is megmutatkozik majd: a *Parázsfuvolácska* Paminájaként és a *Rigoletto* Gildájaként is hallhatja a közönség, és egy igazi szerepálma, a *Traviata* Violetta várja.

A végzet asszonya

Tuznik Natália zeneakadémiai tanulmányainak első évében adott életet a kisfiának, így az egyetem mellett egy kisgyermek édesanyjaként kellett helyt állnia. „Az anyai tapasztalatnak köszönhetően kiteljesedtem a női szerepekben, és ez máig meghatározza, miként közelítek egy-egy karakterhez” – mondja.

A debütálása az Operaházban – némileg szokatlan módon – egy Wagner-operához kötődik. Mesterszakos hallgatóként énekelte *Az istenek alkonyából* Wellgundét. „Én azokat a női karaktereket érzem magamhoz igazán közel, amilyen egyébként is vagyok: a femme fatale hősnőket, akik erősek, szenvedélyesek, nőiesek. Ez olyan szempontból nehézséget jelent, hogy időbe telik, míg az ember lelkileg hozzáérik és hangilag kiteljesedik ezekhez a szerepekhez.”

Natália úgy érzi, az előző évadban az álomszerepe, Manon Lescaut elneklésével elindult ezen az úton. A *Figaro lakodalmának* grófnéja is fontos mérföldkőnek ígérkezik. „Ő az egyetlen figura ebben az opera buffában, aki igazán mély, árnyalt, drámai érzelmeket képvisel. Éppen ezért nehéz megformálni: ez a grófné a társadalmi rangja okán nem adhatja ki az érzéseit, közben pedig iszonyatos győtrelmeken megy keresztül, hogy a férje szerelmét visszaszerezze.”

Natália decembertől két évre a Zürichi Operaházhoz szerződik, a fiatal énekeseknek szóló mentorprogramban dolgozik majd. „Nem én kerestem ezt a lehetőséget, hanem megtalált” – fogalmaz. Ugyanakkor fontos számára, hogy ne tűnjön el a magyar operaelétből, hanem a megszerzett tudását itthon is kamatoztathassa. ○

Mindig kaptam visszajelzéseket a gondviseléstől, így magabiztosan és tudatosan építettem a karrieremet, és kiváló lehetőségeim adódtak. Most jutottam el oda, hogy készen állok a legnagyobb kihívásokra.”

Az első operaházi produkció, *Az arany meg az asszony* Annája beugrás volt, ami az egyetemi éveim alatt találta meg. „Csodálatos lehetőséget kaptam, hogy bizonyíthassak, és úgy éreztem, sikerült élnem vele” – jegyzi meg. „Meg kell találni az egyensúlyt, hogy a színészi játék és az éneklés is a helyén legyen” – fűzi hozzá, és e tekintetben számára a *Traviata* jelentette a fordulópontot. „Violetta szerepében már igazán felszabadultan tud-

tam létezni a színpadon. Nagyon maximalista vagyok magammal szemben, és ennél az előadásnál éreztem azt, hogy talán sikerült megvalósítanom, amit Verdi elképzelt.

Az egyetemi éveim alatt kezdtem megérezni a saját hangomat, és ezen minden nagy énekesnőnek át kell esnie. Megtaláltam önmagam, és a közönség megerősített abban, hogy a helyemen vagyok” – fogalmaz. A *Così fan tutte* Fiordiligijeként a következő évadban a játékos oldalát is megmutathatja, míg Selmeczi György ösbemutatójában a kortárs zenében való jártasságáról tesz tanúbizonyságot.

Ha szeretnének bepillantani egy igazán könnyed és vidám, nyári fotózás kulisszatitkaiba, kattintsanak ide! Készítette: OperaCafé

Mély víz mentőmellénnyel

Szerző: Kondor Kata

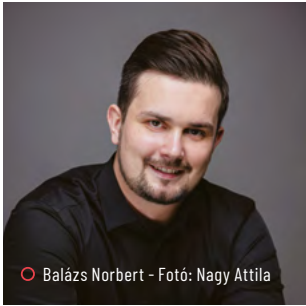
Énekórak, mozgás, színészmesterség, olasz nyelv, szerepgyakorlat – egy pályakezdő operaénekesnek bőven van mit tanulnia, hogy helyt tudjon állni a színpadon. A Marton Éva Nemzetközi OperaStúdióban azonban a fiatal művészek *a legjobb helyről kapnak segítséget.*

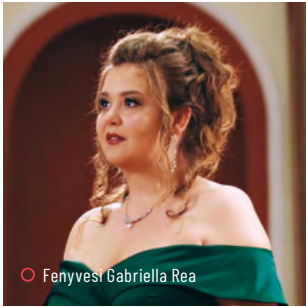
Balázs Norbert - Carmina Burana, 2025 - Fotó: Berecz Valtér

Pál Botond - Fotó: Kiss Eszter

Balázs Norbert - Fotó: Nagy Attila

Fenyvesi Gabriella Rea

Anija Lombard - Fotó: Varsányi Kira Barbara

Ortan Vivienne - Fotó: Focuspoint

Pál Botond - Fotó: Kiss Eszter

2024 szeptemberében öt fiatal énekessel kezdte meg működését a Marton Éva Nemzetközi OperaStúdió, a világhírű drámai szoprán védnöksége alatt, aki maga is tanítja a művészeket, és megosztja velük pályája gazdag tapasztalatait. Egy év után a stúdió tagjai számos gyakorlat, előadás, beugrás és élmény után számoltak be arról, hogyan is hatott szakmai fejlődésükre az eltelt időszak.

„Ha az ember meghallja, hogy Marton Éva operastúdiót indít, akkor arra jelentkezni kell” – vall Pál Botond saját motivációjáról. A fiatalok mind kiemelik, mekkora élmény a művésznővel dolgozni. „Szigorú tanár, de mindig nagyon vigyáz a hangomra, és rengeteget lehet nála fejlődni” – mondja Anija Lombard osztrák szoprán, az OperaStúdió egyetlen külföldi tagja. A Szennai Kálmán karmesterrel végzett korrepetíciók és közös fellépések fontosságára is többen kitérnek. „Nem tanár-diák módra viszonyul hozzánk, hanem partnerként” – magyarázza Ortan Vivienne. „Amikor novemberben a Karmelitában adtunk vele koncertet, úgy éreztem, teljesen önálló, szabad művészként léphettem színpadra.” Osztyálfőnökük, Harangi Mária is folyamatosan támogatta és figyelemmel kísérte a munkájukat.

Mire van legnagyobb szüksége egy pályakezdő operaénekesnek, amit az OperaStúdió megadhat? „Színpadi tapasztalatra. Hogy sokat énekelhessünk” – szögezi le Anija. „Itt folyamatosan lehetőséget kaptunk a szereplésre” – teszi hozzá Vivienne is. „Nagyon szerettem a koncerteket, és a színpadi produkciók létrehozása is óriási élményt jelentett.” A szükséges rutint azonban a pályakezdő művészek biztonságos közegben szerezhetik meg. „Bár mély vízben vagyunk, még használhatunk mentőmellényt, a tanárainktól bármikor segítséget kérhetünk” – teszi hozzá Botond.

Az évad során a mély vízzel valóban megismerkedtek a fiatalok, két stúdiósoknak is be kellett ugrania a Magyar Állami Operaház előadásaiiba. Fenyvesi Gabriella Reának egészen rövid felkészülési idő állt rendelkezésére, hogy Musetta szerepében debütáljon a *Bohéméletben*. „Szombat délelőtt az Eiffel Műhelyházban szerepeltem a *Parázsfulócskában*. Épp a sminkben ültem, amikor hívtak, hogy másnap este nekem kellene énekelnem. Délután már Christian Badea karmesterrel kellett találkoznom, aki rengeteget segített, ahogy a kollégák is. Szó szerint fogták a kezem, és vezettek a színpadon.” Nem véletlen, hogy az énekesnő ehhez az élményéhez köti az elmúlt év legfontosabb tanulságát: „Megtanultam, hogy folyton készenlétben kell állni. Nem elég, ha szorgalmasan megtanulok mindent, speciális mentális beállítottságra van szükség. Ugrani kell, ha szembejön a lehetőség.”

Botondnak más szempontból jutott nehéz feladat, alig két napja maradt, hogy megtanulja Pong szólamát a *Turandotból*, hogy a próba-időszak kezdetén már helyettesíteni tudja kollégáját. „Elképesztően gyorsan kellett elsajátítanom a szerepet. Puccini a három minisztert nagy kihívás elé állította, hiszen zeneileg és technikailag is nehéz a feladat. A sikeres próbafolyamat után több előadáson is elénekelhettem ezt a karaktert.”

Az opera világa nemzetközi, ahol a művészeknek gyakran hosszú órákon át kell koncentrálniuk az idegen nyelven zajló próbafolyamatokra. Éppen ezért szerencsés, hogy a fiatal énekesek ezt is megtapasztalhatják már a stúdiós éveik alatt, hiszen Anija miatt általában angolul vagy keveréknyelven zajlik a munka. A legutóbbi vizsgaelőadás, A *denevér* ugyanakkor az osztrák szopránnak is tartogatott izgalmas nyelvi kihívást: magyarul kellett beszélnie. „Rettenetesen izgultam, de mindenki segített, hogy el tudjam mondani a

szövegem, még a zenekar tagjai is. Jól esett a sok támogatás, és végül nagy öröm lett ez a kis feladat, a magyar nyelv pedig nagyon tesszik” – számol be élményeiről.

A stúdió több tagja még ennél is nemzetközibb környezetben dolgozhatott, hárman közülük részt vehettek ugyanis a Magyar Állami Operaház és a San Diegó-i Opera Neo koprodukciójában, Haydn *Armida* című operájában. A produkciót Almási-Tóth András rendezte, karmestere pedig az amerikai intézmény művészeti vezetője, Kozma Péter. A San Diegó-i bemutatkozás előtt, június 21-én a hazai közönség is megtekinthette az előadást, Ortan Vivienne, Pál Botond, a bariton Balázs Norbert és három amerikai művész szereplésével. ○

„Nagyon eredményes év van mögöttünk, ami egyértelműen sokat adott az énekeseknek” – mondja Harangi Mária, a stúdiósok osztályfőnöke. „Izgalmas feladat volt a frissen induló, kétéves, posztgraduális képzés rendszerét a művészeti vezetésnek úgy kitalálni, hogy az rögtön hatékony legyen. A fiataloknak fontos tapasztalatot jelent, hogy hétről hétre Marton Évával dolgozhatnak, és jócskán kaphatnak mindabból, amit több évtizedes operaénekesi pályájának tapasztalataiból át tud adni.” Az OperaStúdió rendszeres műhelymunkára ad lehetőséget: a heti énekmeisteri foglalkozásokon túl színpadi gyakorlat, táncórák, olasz nyelvi kurzus szerepel a stúdiósok órarendjében, továbbá szerepgyakorlatra járnak Szennai Kálmánhoz, ami egy különleges, egyedi korrepetíciós óra. „Azáltal pedig, hogy a tanulási folyamat mellett az előadások szerepeit coverolhatják, részt vesznek az OPERA hétköznapijaiban, a próbafolyamatokban, és testközelből figyelhetik a színházi munkát, az idősebb kollégákat.”

Marton Éva

NEMZETKÖZI

OPERA STÚDIÓ

○ Harangi Mária - Fotó: Berecz Valter

Az osztályfőnök, aki a fiatalok színpadimesterség-tanára is, elmondja, hogy mire a félévi vizsgával, A *varázsfuvola* részleteit feldolgozó produkcióval elkészültek, jól megismerték egymást a növendékekkel, és kiválóan megtanultak együtt dolgozni. „Őt olyan ember került az osztályomba, akik kíváncsiak, nyitottak, bírják és igénylik is a kritikát. Mielőtt élesben bizonyítaniuk kellene (bár ilyen helyzet is adódott számukra rögtön az első évben), az OperaStúdió óráin tett nélkül, védett közegben küzdhetnek meg különböző énektechnikai és színpadi kihívásokkal, és szabadon ismerkedhetnek a szerepek megformálásához vezető utakkal.”

Az alábbi videó segítségével bepillantást nyerhetnek az OperaStúdió félévi vizsgaelőadásába. Kattintsanak! Készítette: OperaCafé

OPERA KLUB

CSATLAKOZZON
AZ OPERA KLUBHOZ,
ÉS RÉSZESÜLJÖN
A TAGSÁGGAL JÁRÓ
ELŐNYÖKBEN!

TOVÁBBI INFORMÁCIÓ:

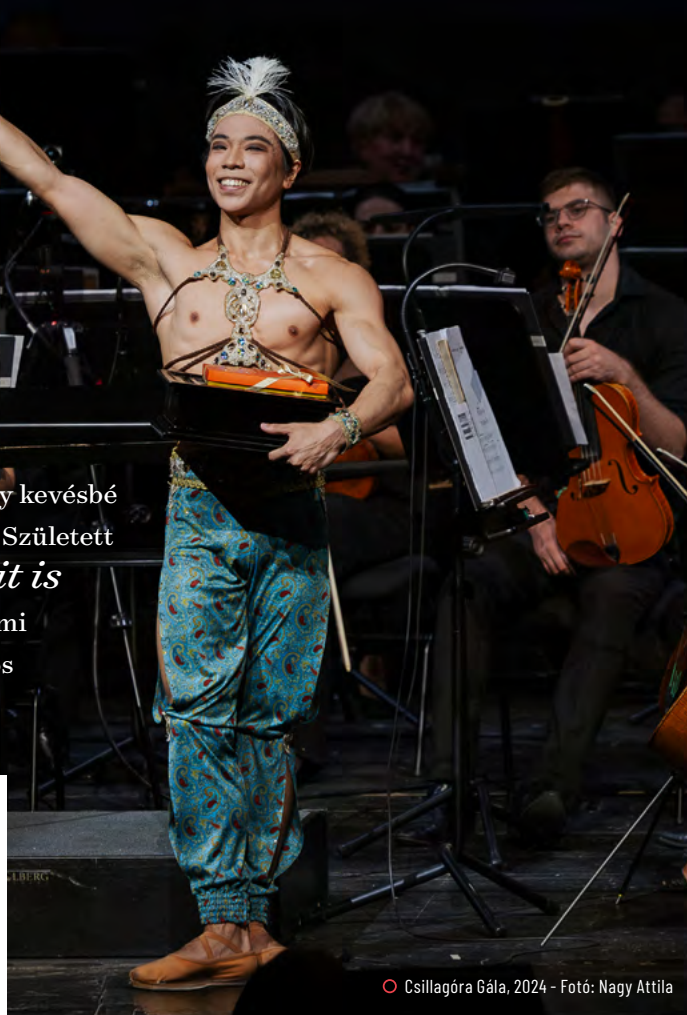
„Magamat tanítottam forogni és ugrani”

Szerző: Böcs Annamária

Szerénysége sugárzó, gesztusain pedig érződik, hogy kevésbé a szavak, inkább a mozgás a valódi kifejezőeszköze. Született művész, aki technikai alapjait és *a jelen sikereit is szorgalmának köszönheti*. Kiyota Motomi grand sujet-vel, a Magyar Nemzeti Balett 2024/25-ös évadának Kamaraművészeivel beszélgettünk.

Mikor kezdődött a balett iránti szenvedélye?

Hároméves lehettem, amikor először láttam a két nővéremet táncolni. Ekkor fogalmazódott meg bennem, hogy balettiskolába szeretnék járni. Az első időszak nagyon nehéz volt, egészen tizenkét éves koromig, amikor részt vettem az első versenyemen. Láttam, hogy a többiek mennyire jók. Azt gondoltam, azokat a trükköket és forgásokat, amikre mások képesek, én nem tudom megcsinálni, de vágytam arra, hogy megtanuljam. Ekkor Japánban a mesterem egy idős hölgy volt, aki a fiúk tánctechnikáját kevésbé ismerte, így egyedül kezdtem gyakorolni a látványos elemeket, a hatalmas ugrásokat és a forgásokat. Lényegében magamat tanítottam.

○ Csillagóra Gála, 2024 - Fotó: Nagy Attila

KM

Mikor jött Európába?

2015-ben a Youth America Grand Prix-n vettem részt, ami az egyik legnagyobb verseny a világon. Negyedik lettem, és a stuttgarti John Cranko Iskola igazgatója felajánlott egy szerződést. Ekkor már egészen biztos voltam abban, hogy egyetlen célom az, hogy profi balett-táncos legyek. Ennek érdekében kész voltam arra, hogy Európába vagy Amerikába költözzek.

Stuttgart után Budapestre szerződött.

Boldogan kezdtem az első évadot, de sajnos a Covidal járó korlátozások közbeszóltak, így a bezárásokat követően a színpadi élményeim csak a harmadik szezonomban kezdődhetek meg. A nehézségek ellenére a beilleszkedés könnyen ment, nemzetközi társulat révén több japán kollégám is van. Az első kis, de annál emlékezetesebb szerepem a kínai baba volt A diótörőben. Nagyon élveztem, és jól tudtam azonosulni ezzel a virtuóz karakterrel.

Azt követően viszont elég nagy kihívás várt önre.

Az egyik Diótörő-előadás előtt tudtam meg, hogy eltáncolhatom Basilt a Don Quijotéból, ami régóta az egyik álmom volt. Nagyon technikás, virtuóz főszerep. Emlékszem, a hírt követően a meglepettségtől és az izgalomtól remegve mentem a színpadra. Később sikeresen megküzdöttem a szereppel, de nem volt könnyű. Az utolsó előadásomon már fel szabadult voltam, és valamiféle láthatatlan fal is ledőlt bennem.

A következő kihívás sem váratott sokáig magára.

2025 januárjában A diótörőből a Herceg szerepe talált meg. Wayne Eagling és Solymosi Tamás koreográfiája az összes változat közül az egyik legtechnikásabb, igen nehéz pas de deux-vel a végén. Ezt követte A hatyúk tava Tajvanban, ahol a legnagyobb próbátételt a külföldi fellépés jelentette. Idegen országban

minden rutinszerű dolog felborul kissé, így fárasztóbbak, körülményesebbek ezek az előadások, de fantasztikusan helyt állt a társulat.

Mi jelenti a legnagyobb kihívást a színpadra lépés során?

A technikai nehézségeken kívül a színészi munka, a karakter megformálása, a gesztusok, az arcminika és az előadásmód. A fő- és drámai szerepek jelentősebb színészi jelenlétet igényelnek, amiben még sokat kell fejlődnöm. Éppen ezért szeretném eltáncolni a Manon egyik drámai szerepét, ahol a színészi alakítás még hangsúlyosabb. A partnerolás is komoly küzdelmet jelent. Rengeteget köszönhetek Melnyik Tatyjának, aki A diótörőben volt a partnerem. Elképesztő profizmus, alázat és türelem jellemzi. Valóban lépésről lépésre segített a tanulási folyamatban, végig támogatott a munkában. Színpadi jelenlétével, alázatával mindenkit inspirál a társulaton belül.

A 2024/25-ös évadban a Magyar Nemzeti Balett Kamaraművészeinek, korábban pedig az évad legjobb táncári művészeinek választották.

Mit jelentenek önnek ezek az elismerések?

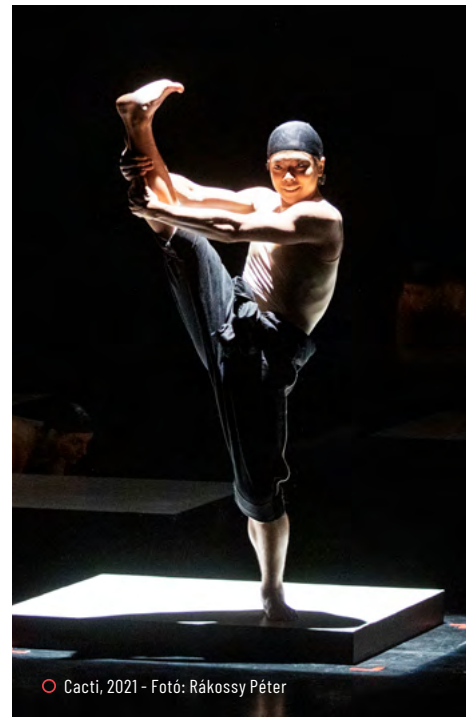
Nem vagyok versengő típus. Ezek a visszajelzések nagyon jó érzéssel töltenek el, de messze nem ezért csinálom. A nemzetközi versenyeken sem a győzelemért indultam. Egyszerűen nagyon szeretek színpadon lenni, táncolni, és ezért mindent megteszek.

Mi az első szó, ami eszébe jut a színpadi létezésről?

Adrenalinbombát jelent számomra. Ezen felül az alkotási folyamatot is élvezem, vagyis azt, hogy amit a próbateremben lépésről lépésre megtanulunk, azt a maga teljességében megmutathatjuk a közönségnek. Ez adja számomra a legnagyobb szabadságot. ○

○ Fotó: Kummer János

○ Cacti, 2021 - Fotó: Rákossy Péter

A felfedezés öröme

Szerző: Filip Viktória

Ahogyan felcsillant a kutatók szeme, amikor eddig ismeretlen Mozart-műre bukkantak nemrég, hasonló *várakozással tekinthetünk az OPERA 2025/26-os évadára* is, amelyben számos felfedeznivaló akad: ama bizonyos Mozart-darab, operapremierek, klasszikus balettek, világsztárok színpadi előadásai és dalestjei, új helyszínek, szolgáltatások – és mindez Beethoven, Wagner, de legfőképp Mozart jegyében.

Fotó: Nagy Attila

Dr. Ókovács Szilveszter főigazgató -
Fotó: Nagy Attila

Azon túl, hogy Mozart legnagyobb operái – a *Così fan tutte*, a *Don Giovanni*, a *Figaro lakodalmja*, a *Szöktetés a szerájból*, a *varázsfuvola* – műsorra kerülnek, kevésbé ismert alkotásai – *A színigazgató*, *Bastien és Bastienne*, a *kairói lúd* / *A rászedett vőlegény* – is hallhatók. Olyan különlegességek is szerepelnek a programban, mint három zongoraverseny (a K. 491-es c-moll szölistája épp a Liszt-díjas Fejérvári Zoltán lesz), a ritkán hallható dalok, a szimfonikus művek közül pedig a fúvósokra írt *Esz-dúr szinfonia concertante* és a „Haffner” szimfónia. Ismét megtekinthető a gyerekeknek szánt *Parázsfuvolácska*, Händel Messiásának a zeneszerzői által átdolgozott változata, valamint olyan koreográfiák (*Hat tánc*, *Petite Mort*), amelyek alapját Mozart művei képezik. A legizgalmasabb, Mozart-hoz fűződő zenei élmények között szerepel a 2024-ben felfedezett *Nagyon kis éji zene* (*Ganz kleine Nachtmusik*) magyarországi, nagyközönség előtti bemutatója (lásd keretes írásunkat – *a szerk.*) és egy olyan *Così fan tutte*-premier, amelyet fiatal énekesekkel visz színre a Katona József Színház friss szemléletű rendezője, Székely Kriszta.

Az évad másik pillérének Beethoven számít, akinek egyetlen operája, a *Fidelio* a londoni Királyi Operaháztól átvett produkcióként lesz látható. „Londonban láttam ezt a rendezést 2020-ban, amely különleges megoldással hidalja át e német opera – valójában singspiel – és a klasszikus operajátszás nehézségeit. Tobias Kratzerre Bayreuthban, a *Tannhäuser* színpadra állításakor figyeltem fel a művészvilág, azóta a német repertoárral foglalkozik elsősorban, Münchenben például a *Ringet* rendezi. A következő szezontól a Hamburgi Opera igazgatójaként is dolgozik, de személyesen fog közreműködni a budapesti felújításban, hiszen ez a rendezése itt mutatkozik be először a bemutató eredeti helyszínén kívül” – mutatott rá Almási-Tóth András művészeti igazgató az OPERA évad-

bejelentő sajtótájékoztatóján. Beethoven művészetét három szimfónia az 5. (*Esz-dúr*) zongoraverseny, az *István király*- és az *Egmont-nyitány*, dalok és a *Cacti* koreográfiája képviselik.

A szezon harmadik legfontosabb komponistája Wagner lesz, akitől a *Parsifal* az Európa-szerte foglalkoztatott Wagner-dirigens, Constantin Trinks vezényletével szólal meg. Felcsendülnek a *Tannhäuser*, a *Rajna kincse*, a *walkür*, a *nürnbergi mesterdalnokok* részletei és a *Wesendonck*-dalok is, a *Lohengrin* pedig bemutatóként tér vissza a repertoárra, Almási-Tóth András rendezésében, egy nemzetközi és egy magyar szereposztással. A dirigens Rajna Martin, az OPERA első karmestere lesz, aki 2026 őszétől a Luxemburgi Filharmonikusok zeneigazgatói pozícióját is betölti, és akinek pályáján a tavalyi *Bolygó hollandi*-felújítás után ez lesz az első Wagner-premier. „Ez a mű az Operaház 1884-es megnyitójától kezdve – ahol az I. felvonás koncertszerűen szólalt meg – néhány kisebb és két nagyobb megszakítással folyamatosan repertoáron volt. Magyarországon ez a legnépszerűbb Wagner-opera, ezért súlyos és fontos ez a bemutató” – emelte ki a fiatal művész.

Az évad számos érdekessége mellett az egyik legjobban várt esemény talán Anna Netrebkóhoz köthető, aki eddig dalestjeivel és három koncertszerű előadással kápráztatta el a budapesti közönséget. 2026 júniusában azonban Lady Macbeth-ként, teljes színpadi produkcióban lép fel, az idén tavasszal nagy sikert aratott Matthew Wild-rendezésben. A világsztárok nevei között talolva a *Sztárestek zongorával* sorozatban többek között Freddie De Tommaso neve is feltűnik, akit a Georg Solti Akadémia húszéves fennállását ünneplő Solti Gáláról már ismer a hazai közönség, és akiért a londoni és milánói operaházak nézői is lelkesednek.

Dr. Hankó Balázs, kultúráért és innovációért
felelős miniszter - Fotó: Nagy Attila

Természetesen vezető magyar énekesek is színpadra lépnek, és a pályakezdő fiatalokra is számos szép feladat vár.

Még hosszasan lehetne szemezgetni az OPERA következő évadának gazdag kínálatában, de az már az eddigiekből is kitűnik, hogy „európai nivóra szemet vető intézmény a miénk, és az a dolgunk, hogy európai áron európai minőséget adjunk” – mondta dr. Ókovács Szilveszter főigazgató. Szavait dr. Főző Virág főigazgató-helyettes azzal egészítette ki, hogy „Magyarország egyetlen operaháza vagyunk, az ország egyetlen klasszikus balettegyüttesének otthona. Ez a kizárólagosság kötelez bennünket arra, hogy a hozzáférést minél szélesebb körnek biztosítsunk”. Ez pedig a 27+1 féle bérletfajtaival, valamint számos kedvezményes jegyvásárlási formával valósul meg. Az OPERA Hűségprogram 10-25%-os, a

főpróbák 75%-os, a diák- és a pedagógusjegyek, továbbá a családi és a magyar vonatkozású produkciókra vonatkozó kedvezmények 50%-os, a matiné-előadások 40%-os megtakarítást jelenthetnek. Ezen felül a KarzatKlub és a támaszkodójegyek is jó lehetőségnek számítanak, ha kedvező árú jegyet szeretnénk váltani.

Mindezzel azonban nem érdemes sokáig várni, még akkor sem, ha az egyik legnépszerűbb produkció, A diótörő negyven alkalommal látható majd november végétől január közepéig. A Magyar Nemzeti Balett ezt a darabot viszi első velencei turnéjára is. Érdekesség, hogy A hatyúk tava 2026 tavaszán tizenhat alkalommal lesz látható. „Az OPERA változatlanul a klasszikus balett zászlóshajója – mondta Solymosi Tamás balettigazgató. – Számos külföldi színház

gondolta úgy, hogy a klasszikus balettnak leáldozott, és a modern irányzat felé fordult. De az elmúlt tíz év bizonyította, hogy a sztori-baletteket nagyon is szereti a közönség, így próbálják visszairányítani a repertoárjukat a klasszikusok felé, ami nem könnyű feladat. A klasszikus baletteket grandiózusságuk miatt nehéz repertoáron tartani, de nálunk minden rendelkezésre áll. Ezeket a műveket minél többször játsszuk, annál kiforrottabbak és jobbakké lesznek.” Ám modern és új művek is színesítik a balettkínálatot, a Magyar Nemzeti Balettintézet például negyedik, önálló produkcióját mutatja be *KisCoppélia* címmel.

Az évadbejelentő eseményen részt vett Dr. Hankó Balázs, kultúráért és innovációért felelős miniszter is, aki kiemelte, hogy „Európa szívében magyarul szól a nemzeti operánk. Ez egy nemzetközi színtér, nemzetközi színpad, de fontos, hogy kultúránk, megtartó erőnk a nemzeti operán keresztül teljesebbé ki. Ez identitásunk része, amely nélkül nem lenne jövőnk. Éppen ezért a 2025-ös

programban az államalapítás 1025. évfordulójának tematikája is megjelenik: a mindannyiunk által ismert Szörényi-Bródy István, a király szimfonikus feldolgozásával, Beethoven István király-nyitányával vagy akár olyan magyar művel is, mint a *Bánk bán*.” Dr. Hankó Balázs kiemelte, hogy az OPERA működése és gazdálkodása stabil, a minisztérium és az intézmény együtt gondolkodik, és ez teszi lehetővé a 385 előadás, köztük 7 premier létrejöttét, továbbá idén ősszel az Eiffel Műhelyházban egy új fogadótér is megnyílhat. Ez lesz a HangÁR, amely a tervek szerint könyvzenei, crossover- és jazzprogramoknak ad majd otthont és 1000 fő befogadására lesz alkalmas. Egy másik, új helyszín már meg is nyitotta kapuit: az Ybl-palotában az Opera bistro májustól kávé- és koktéllkülönlegességeivel, valamint szendvicsek és bisztrótálak széles választékával várja a látogatókat. Csemegezni és felfedezni egyaránt lehet tehát az OPERÁ-ban – a szó legnemesebb és leginyomcsiklandóbb értelmében. ○

„Amikor megpillantottam Mozart egy ismeretlen művét (vagy ahogy nevezzük, *C-dúr trió vagy szerenád két hegedűre és basszusra*), felkeltette a kíváncsiságomat. Azt feltételezem, hogy a legtöbb Mozart-kutató félretette volna, mert első ránézésre nem úgy tűnik, mintha egy Mozart-mű lenne, de ha megértjük a darab történetét, akkor nagyon is van értelme Wolfgang Amadeus Mozartnak tulajdonítani ezt a kompozíciót. Amikor megtaláltuk a darabot, izgatottak lettünk. Nem sok embernek, néhány tudósunk mondtuk el csupán, akik mindannyian megőrizték a titkot. Meglepő volt, micsoda reakciót váltott ki ez a mű, amikor bemutattuk – izgalomba hozta az egész földkerekséget. Szeptember 19. óta a

világnak új Mozart-darabjává” – mondta dr. Ulrich Leisinger, a Nemzetközi Mozarteum Alapítvány igazgatója. Az alapítvány kutatói fedezték fel ugyanis a *Nagyon kis éji zene* kottáját, miközben a lipcsei Városi Zenei Könyvtár Carl Ferdinand Becker gyűjteményében a Köchel-katalógus legújabb kiadását állították össze. A darabot 2024. szeptember 19-én mutatta be a salzburgi alapítvány, amely dr. Ulrich Leisinger irányítása alatt felügyelte a kutatást és az autentikálást. A meglett Mozart-darab az OPERA évadnyitó sajtótájékoztatóján is elhangzott, de szélesebb közönség előtti bemutatójára a Medgyaszay teremben rendezett kamaraestek egyikén kerül sor.

Valódi szinergia

Szerző: Filip Viktória

Hazai viszonylatban egyedülálló módon, immár *tíz éve működik együtt* a Magyar Állami Operaház és a BMW Group Magyarország. Számos siker és közös aktivitás jellemzi a stratégiai partnerséget, amelynek eredményeiről és céljairól Pócs Zsuzsannát, a BMW Group Magyarország marketingvezetőjét kérdeztük.

Hogyan hatott ez a művészeti vállalás az autómárka hazai megítélésére?
Tíz év nagy idő, sok értékkel, tartalommal, büszkék vagyunk a hosszú távú partnerségre, arra, hogy közösen, kreatívan gondolkodva mindig tudtunk és tudunk új kezdeményezéseket megvalósítani. A BMW Group nemzetközi Art & Culture programja több mint ötven éve működik, világszerte száz-nál is több kulturális együttműködést ölel fel, melynek több mint egy évtizede része az OPERA is. Úgy látjuk, hogy a hosszú évek

alatt az OPERA és a BMW együttműködése beértett, ügyfeleink, partnereink és a külvilág is egy magas minőségű, állandóságot sugalló programként tekint rá, ami ma különösen nagy érték. Az elmúlt évtized ráadásul egy jelentős kihívásokkal teli időszak volt, a dalszínházat több mint négy évig felújították, covid volt, energiaválság, háború tört ki a közelünkben, de talán ezért is kapott még több figyelmet és ezáltal értéket a kultúra támogatása és annak ténye, hogy a BMW Group kitartó és megbízható partner.

○ Salgó András, Winkler Nóra, Pócs Zsuzsanna | Forrás: BMW Group Magyarország

○ Pócs Zsuzsanna | Forrás: BMW Group Magyarország

Mit tart az együttműködés legfontosabb hozadékának?
Számos eseményt megemlíthetnék, de talán mindenkinek fellett áll a hosszú távú partnerség értéke, hogy jó és rossz időben is van egyfajta állandóság. Ugyanakkor ki kell mégis emelnem egy olyan tavaly októberi rendezvényt, melyet a Roxer Kommunikációs Kft-vel (az ügynökségünkkel) álmodtunk meg az OPERA színpadára, ahol a márka múltja és jelene öt kulturális tételben kelt életre a színpadon, klasszikus és kortárs művészeti formákban. Ez volt az Opera Excellence Night, mellyel azóta több rangos szakmai elismerést is nyertünk.

Milyen eseményekkel ünneplik a jubileumot?
Idén februárban a partnerségünk tizedik évét egy *Macbeth*-premieren ünnepeltük, itt is megjelent a BMW luxuslimuzin-flottája, mely a vendégek kényelmét segítette. 2025 fontos mérföldkő a mi életünkben, hiszen az OPERÁ-val való évtizedes partnerség mellett, idén mutatkozik be a Neue Klasse modellgeneráció első autója, az új BMW iX3, melyet a szintén idén ősszel elinduló debreceni BMW-gyárban készítenek majd. Így, bár több részletet nem árulhatok el, de vannak még terveink az őszre.

Milyen célok mentén képzelik el a partnerség következő évtizedét?
A kultúra fenntarthatósága kiemelt célunk a jövőben is. Felelős vállalati szereplőként az értékteremtés és megőrzés, az innováció és a fiatal tehetségek támogatása biztosan jellemzi majd tevékenységünket.

Említette a debreceni gyárat. Milyen közvetlen vagy közvetett kapcsolat áll fenn a vállalatcsoport regionális üzleti tevékenysége és a BMW Group Magyarország kulturális szerepvállalása között?

A BMW Group vállalati kultúrájának fontos része a művészetek és a kultúra támogatása, legyen szó az értékesítési/marketing szervezetről vagy a gyárról. Az elmúlt években több debreceni kulturális projektet is fémjelzett a BMW Group Gyár Debrecen támogatása, ami a jövőben is egészen biztosan fontos marad. Igyekszünk megtalálni a gyárral is azokat a szinergiákat, melyek itthon a márka imázsát építhetik. Idén ősszel, amikor az első Neue Klasse modell legördül a magyar szerelősorról, egy újabb dimenzióba lépünk.

Ahogy ön is kiemelte, a BMW Group kultúra iránti elkötelezettsége töretlen, amelyet az elmúlt ötven évben több száz kezdeményezéssel bizonyított a világ minden táján. Hol foglal helyet a bajor prémiumgyártó hazai képviselője és az OPERA itthoni viszonylatban egyedülálló együttműködése a vállalatcsoport nemzetközi, kulturális projektjei között?

A BMW Group nemzetközi kezdeményezéseiben is jól ismert a Magyar Állami Operaházal való gyümölcsöző partnerségünk. Mind a regionális, mind a müncheni anyavállalati vezetők és kollégák látják, illetve elismerik azt a fantasztikus értéket, amit az elmúlt évtizedben közösen teremtettünk. Vállalatunk számára kiemelten fontos, hogy ott, ahol sikeres üzleti tevékenységet végzünk, hozzá tudjunk járulni az adott ország szociális közegének támogatásához a kultúra által. ○

BMW Art Car #1 és Alexander Calder | Forrás: BMW Group

BMW Art Cars

A hazai szerepvállalás mellett egy másik ponton is összeér a Magyar Állami Operaház és a BMW Group tevékenysége. Dubajban, e kulturális szempontból egyre jelentősebb szerepet betöltő városban mindkét fél szép sikereket ért el a közelmúltban. 2023-ban, a Dubaji Opera meghívására a Magyar Állami Operaház *A hattyúk tava* és a *Pillangókisasszony* című produkcióival vendégszerepelhetett az intézmény egy évtizedes közel-ke-

leti jelenlétének addigi legnagyobb szabásúbb bemutatkozásaként. Az öt balettelőadást további kétezer fizető néző tekintette meg. A lelkes, gyakran álló tapsviharral kísért fogadtatás hozadékaként az újbóli meghívás sem váratott magára: a társulatot visszavárják, és hamarosan sor kerülhet a következő látogatásra.

Nagy visszhangja volt az Egyesült Arab Emírségek legnépesebb városában egy igen különleges autó érkezésének is: Andy Warhol egyetlen, járműre festett alkotását tavasszal az Art Dubai művészeti kiállításon tekinthették meg az érdeklődők. A különleges műre több ezer látogatót vonzott, ami többek között a BMW Art Talk eseménynek is köszönhető, ahol a kulturális élet szereplői különböző művészeti együttműködések, valamint a társalkotás jelentőségét járták körül. A beszélgetést Prof. Dr. Thomas Girst, a BMW Group kulturális elköteleződéséért felelős globális vezetője moderálta (a vele készült interjúnkat az 51. lapszámban olvashatják – a szerk.).

De hogyan lesz a karosszériából festővászon? Egy formabontó ötlet nyomán, amely jól illeszkedik az adott vállalat filozófiájába. A BMW Group meggyőződése, hogy a megfelelő értékrend és a kultúrák közötti párbeszéd minden nemzetközileg sikeres vállalat alapja. Ennek szellemében jött létre egyik egyedülálló kezdeményezésük, amely a BMW Art Cars nevet viseli. A francia autóversenyző és művészetkedvelő, Hervé Poulain és a BMW Motorsport akkori igazgatója, Jochen Neerpasch ugyanis 1975-ben felkérte Alexander Calder szobrászművészt (aki elsősorban fém, drótból és fából hozta létre kinetikus alkotásait), hogy készítse el Poulain autójának designját. Egy BMW 3.0 CSL modellre esett a választás, amelynek

A BMW Art Car kollekcio a BMW Központ előtt Münchenben | Forrás: BMW Group

○ BMW Art Car #4, Andy Warhol alkotása | Forrás: BMW Group

színes karosszériája nagy feltűnést keltett és osztatlan sikert aratott a 24 órás Le Mans versenyen. „Hervé, győzz! De vezess óvatosan!” – kiáltott fel a rajtnál Alexander Calder. Azóta tizenkilenc művész, köztük olyan alkotók készítettek „guruló műalkotásokat”, mint a pop-art legnagyobb alakjai, Roy Lichtenstein és Andy Warhol, vagy Dél-Afrika legismertebb képzőművésze, Esther Mahlangu.

A kollekció immár ötven éve része a művészettörténet legújabbkori fejezetének, amely jubileumot a vállalatcsoport világ körüli turnéval ünnepli. Az eseménysorozat Európából és Ázsiából indulva öt kontinenszt ölel fel, a hivatalos megnyitóra a bécsi

Iparművészeti Múzeum SPARK című művészeti kiállításán került sor, ahol a Roy Lichtenstein, Andy Warhol, Robert Rauschenberg, David Hockney és Jeff Koons alkotta négykepek voltak láthatók márciusban a (R)Evolution of Art eseményének részeként. A másik kiindulópontot a hongkongi Art Basel művészeti tárlat jelentette, ahol a legújabb, huszadik BMW Art Car, a világhírű etióp-amerikai Julie Mehretu alkotását tekinthették meg a látogatók. A New York-ban élő festőművész „performatív festményként” keltette életre azt a BMW M Hybrid V8-as versenyautót, amely májusban a párizsi Pompidou Központban mutatkozott be, sőt, június 15-én – a legelső BMW Art Car méltó utódaként – a Le Mans-i 24-órás futamon is részt vett.

○ BMW Art Car #20 és Julie Mehretu | Forrás: BMW Group

Az autók érdekessége, hogy nem csak az elmúlt fél évszázad technikai fejlődését vázolják fel, hanem megjelennek rajtuk a különböző művészeti irányzatok is, úgymint a minimalizmus, a pop art, a mágikus realizmus, az absztrakció, a konceptuális és a digitális művészet. Julie Mehretu például az *Everywhen* című monumentális festménye szín- és formavilágát vette alapul. Elképzelte, amint egy autó keresztülhajt az alkotás pontozott rácsmotívumain, neonszínű foltjain és absztrakt gesztusjelzésein, és ezt a hatást igyekezett megjeleníteni. Háromdimenziós fénytervezési technológia tette lehetővé a motívumok átvitelét, és különleges karosszériafóliázás azt, hogy a jármű rajtnalhoz állhatott. „A BMW Art Car projekt egésze a feltalálásról, a képzelet erejéről és a lehetőséghatárok kitolásáról szól” – mondta.

A kollekció darabjait bemutató turné állomásai között a johannesburgi Wits Art Museum, a Sanghaji Nemzetközi Autószalon, a Taipei Dangdai és a stockholmi Market Art Fair művészeti kiállítások, a Concorso d'Eleganza Villa d'Este, a svédországi Båstad településen megrendezendő The Aurora klasszikusautó-esemény, a hágai Louwman Múzeum, a Contemporary Istanbul kortárs művészeti kiállítás is megtalálható, továbbá Szlovákia, Svájc, Spanyolország, Kazahsztán, Marokkó, Dél-Afrika, az Egyesült Államok és Latin-Amerika is bekapcsolódik a motorsport és a kortárs művészetek fúzióját ünneplő, egészen rendkívüli sorozatba. ○

Megszokott információk új elérése

2025 nyarától jelenlegi formájában megszűnik a műsorfűzet, ám a megszokott tartalmak változatlanul hozzáférhetőek. Operák és balettek esetében az alkotói koncepciók, míg a zenekari koncerteknél a művek keletkezéstörténete immár nem egyetlen kiadványba összefűzve, hanem az adott produkciók online adatlapjának végén tekinthetők meg, az Operakalauz fülre kattintva. E gyűjteményt szakírók – többek között László Ferenc és Csehy Zoltán, az *Opera138* című kötetben megjelent – írásai, valamint az *Opera Magazin* vonatkozó cikkrészletei egészítik ki. Az új formátum

előnye, hogy felhasználóbarát, telefonon is könnyen kezelhető, rezponzív és az adott előadásban fellépő művészek életrajzához is egyszerűbb hozzáférést biztosít. Nem mellesleg folyamatosan frissül, így mindig naprakész információkkal szolgál. A produkciós adatlap részletgazdag ismertetőivel együtt – szereposztás és alkotók feltüntetése, előadások dátumai és helyszínei, felvonások száma, szünetek hossza, az előadás és a feliratozás nyelve, korhatár, a cselekmény leírása, képgaléria, videó trailer, kritikai visszhang – valódi tudástárat kínál a közönségnek.

„Az őszinteség a legdrágább kincsünk lehetne”

Szerző: Ur Máté

A Magyar Állami Operaház *első alkalommal rendezte meg* Országos Operaversenyét, amelynek célja az operaénekesek utánpótlásának biztosítása magyarországi és határon túli intézmények magyar növendékeinek bevonásával. A kezdeményezés fontosságáról és létjogosultságáról a zsűri elnökét, az intézmény főigazgatóját, dr. Ókovács Szilvesztert kérdeztük.

○ Gulyás Botond Benedek, Gábor Margit, Németh Nóra, Gavodi Júlia, Edwan Liliána, Gyömörei Fruzsina, Dolhai Luca, Rózsa Benjamin Noel, Bán Balázs, Ella Márk, valamint Dénes István és a Magyar Állami Operaház Zenekara - Fotó: Nagy Attila

Mi hívta életre a megmérettetés gondolatát?

A magyar művészképzés állapota a 24. órában van, sajnos zenei értelemben is. Nem szabad megvárni, míg a mutató átfordul, mint a klasz-szikus balett esetében tette. 141 esztendeje létezik az Operaház, sosem kényszerült még rá, hogy maga járjon utána, miért is nem jutnak fel a képzés lépcsőin az ifjú tehetségek, hogy az operaházi meghallgatáson azután láthassuk őket. Úgyhogy szerettünk volna megbizonyosodni arról, járnak-e még a lépcsőn, melyiken hányan, és milyenek ők. Van-e még egyáltalán lépcső, amely a kiskamaszokat tíz év alatt az Andrassy útig felhozná?

Az OPERA elképzelése miben különbözik a már létező, profiljában hasonló énekversenyektől?

Számos megmérettetésen zsűrizem, most kifejezetten az érdekelt, hogy a magyarok, magyar ajkú fiatalok hol tartanak. Külföldi jelentkező még mindig annyi, mint égen a csillag, de őket csak szükségből foglalkoztatnánk, átmeneti jelleggel – pláne magyar szerepeket magyarokkal kellene tudnunk kiállítani.

A tervek szerint a megmérettetést a Marton Éva Nemzetközi Énekversennyel váltva rendezik majd meg. Mennyire fér meg,

I. ORSZÁGOS OPERAVERSENY

illetve mennyire egészíti ki a két koncepció egymást?

Mint két fogaskerék, amelyik ráadásul hosszú tengelyen eltolva kapcsolódik egymáshoz. A Marton-verseny zsűrijében alapításától ülve látom, hogy a hangsúly a nemzetköziségen van, és a legerősebb kategória a 35 éves korhatárig kiterjesztett fiatal művészek fahja. Mi az Operaversenyben magyarokat és legfeljebb egyetemistákat szeretnénk látni, azzal szembeülni, mi a magyar jövő.

A beharangozó többek között az utánpótlás hiányával indokolta a verseny létrejöttét. Lehetséges, hogy a fiatal generáció jelenléti elmaradásának komplexebb oka van? Adott esetben a magánének- oktatás helyzete, vagy éppen a későbbi szakmai kilátások? Mennyiben jelent megoldást ezekre a problémákra egy ilyen típusú verseny?

A művésztanár kollégákat is egybehívtuk a verseny napjain. Nem egy ok van, az egészen biztos. Társadalmi, demográfiai, települési, tehetségkutatósi, hangképzési, jövőképi gondok egyaránt léteznek, nyilván különféle „hátrányoktól”. Ezeket fel kellene deríteni, de ahhoz olyan őszinteség kellene, amely ha volna, a legdrágább kincsünk lehetne.

Milyen további elemei lehetnek egy olyan átfogó programnak, amelynek célja nem csak a tehetségek megtalálása, de egyúttal a magánének-oktatás fellendítése is?

Évek óta készen áll egy programunk, a munkacíme OpeRajt. Nagyon egyszerű az elve: minden vármegyében egy-egy igazán profi ének-mester megtalálása, akit anyagilag és szakmailag is támogatna az OPERA. Az ő dolga volna a tehetségkutató az iskolákban, leginkább a fiúk között, mert ott katasztrofális hiány következik be, ha nem ma, akkor holnap.

A felfedezetteket tanítania kell, rendszeresen látogatnak órákat és tanszaki hangversenye- ket az OPERA megbízott énekesei, év végén kvázi-operavizsgát is rendeznénk számukra Budapesten. És persze, indulniuk kellene a versenyen is.

A zsűrinek ön volt az elnöke. Mik azok a szempontok, amiket egy ilyen alkalommal figyel, elsődlegesnek tart?

Korosztálytól függően növekednek az elvárások. A legelején a tiszta énekhang, az intonáció, aztán a volumen, a kiállítás, később a muzikali- tás, a stílusismeret is felzárkózik.

Tekintve, hogy egy-egy koncert- vagy előadásban való fellépési lehetőség még nem feltétlenül indít be egy karriert, milyen mértékben valósítható meg, hogy az OPERA a verseny lezárulta után figyelemmel kísérje, támogassa az arra érdemeseket?

A feljebb taglalt OpeRajt mentorprogram forrásra vár. Évi 50 millió forintból a vármegyénként egy-egy tehetségközpont egy-egy ének-mester körül felállhatna, ez reálisan három-öt kiemelkedően ügyes éneknövendéket jelenthetne. Hússzal felszorozva ez már egy olyan kis praetoriánus gárdája lehetne az OPERÁ-nak, amely akár az énekkari igénye- ket is kielégítheti, ha megszerzi a diplomáját, de valamiért a szólistapályára mégsem volna alkalmas. Aki pedig igen, az a posztgraduális operastúdióinkba is eljut, ahol már színpadon is találja magát. Ennél többet, jobbat, szerve- sebbet, személyesebbet egy teljesen másra, előadásokra alapított nagytársaság nem tehet – és ezt is csak akkor, ha valaki a munkánk mellé forrást rendel. A tét nagy: ahogy átbukott a magyar balettképzés, és csak az OPERA iskolája és a velünk történő egyetemi együttműködés mentheti meg, úgy fog járni az énekesképzés is, még 2030 előtt. ○

○ Edwan Liliána, 1. helyezett, zeneiskolai kategória - Fotó: Nagy Attila

○ Rózsa Benjamin Noel 1. helyezett, középiskolai kategória és Dr. Batta András - Fotó: Nagy Attila

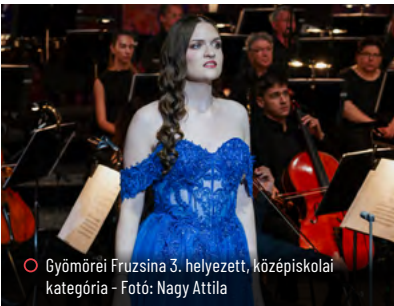
○ Bán Balázs 1. helyezett, egyetemi kategória és Bátor Tamás - Fotó: Nagy Attila

○ Ella Márk 2. helyezett, középiskolai kategória - Fotó: Nagy Attila

○ Dolhai Luca 2. helyezett, egyetemi kategória és Dr. Ókovács Szilveszter - Fotó: Nagy Attila

Az intézmény a versenyt három kategóriában hirdette meg: a zeneiskolák (14-23 éves korosztály) 1-1 főt, a középiskolák (14-23 éves korosztály) és egyetemiek (18-28 éves korosztály) 3-3 főt nevezhettek. Az élő versenyhétre 28 növendék jutott tovább. Az OPERA főigazgatója, dr. Ökovács Szilveszter elnökletével működő zsűri tagjai: Almási-Tóth András DLA habil. rendező, az OPERA művészeti igazgatója; Bátor Tamás operaénekes, az OPERA és a Műpa művészeti tanácsadója; prof. dr. Batta András zenetörténész, a Magyar Zene Háza igazgatója; Pászthy Júlia operaénekes, az OPERA örökös tagja; Zsoldos Dávid zongoraművész, zenetörténész, a Magyar Zenei Tanács elnöke voltak. A döntőre június 7-én került sor az Eiffel Műhelyház Bánffy termében, ahol a versenyzőket a Magyar Állami Operaház Zenekara kísérte

Dénes István, Liszt-díjas karmester vezényletével.

A zeneiskolások versenyében első helyezést ért el **Edwan Liliána** szoprán, a Miskolci Egressy Béni Zenei Alapfokú Művészeti Iskola Erkel Ferenc Tagiskolájának diákja, aki egyben a verseny legfiatalabb indulója is volt, második pedig **Gavodi Júlia** szoprán, a budapesti Tóth Aladár Zeneiskola növendéke lett.

A középiskolai kategóriában első helyezett lett **Rózsa Benjamin Noel** basszus, a budapesti Weiner Leó Katolikus Zeneiskola AML és Zeneművészeti Szakgimnázium diákja, második helyet ért el **Ella Márk** basszus, a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Bartók Béla Zeneművészeti és Hangszerésképző Gyakorló Szakgimnázium diákja és harmadik

helyen végzett **Gyömörei Fruzsina** szoprán, a győri Richter János Zeneművészeti Szakgimnázium diákja.

Az egyetemisták között első lett **Bán Balázs** basszus, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem oratórium- és dalének szakos mesterképzésének I. évfolyamos hallgatója, második helyet ért el **Dolhai Luca** szoprán, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem oratórium- és dalének szakos mesterképzésének I. évfolyamos hallgatója, harmadikként végzett **Gábor Margit** szoprán, a Debreceni Egyetem Zeneművészeti Kar operaének mesterképzésének I. évfolyamos hallgatója.

A jelentős pénzjutalommal járó helyezések mellett számos különdíj is gazdára talált. A további részletek megtalálhatók az opera.hu weboldalon.

Herend
200

HEREND PORCELÁN
TRADÍCIÓ-INNOVÁCIÓ

Viktória
H-8440 Herend, Kossuth Lajos utca 135.
Tel.: +3688 523 223

Porcelán Palota
H-1051 Budapest, József nádortér 10-11.
Tel.: +3620 241 5736

Belvedere
H-1061 Budapest, Andrássy út 16.
Tel.: +361 374 0006

Hadik
H-1014 Budapest, Szentháromság utca 5.
Tel.: +361 225 1051

Trombiták és gongsorok

Szerző: Pallós Tamás

Folyamatosan alakul, bővül az OPERA hangszerparkja. Ez esetben azonban nem csak az állandó használatban lévő, modern hangszerek dalszínházi tárházáról esik szó, hanem egy értékes kollekciónról is. A „régizene” stílusos megszólaltatásához nemrég *korhű instrumentumokkal*, két barokk trombitával és egy fortepianoval gyarapodott a gyűjtemény, amelyről Tóth Sámuel Csaba zenekar-igazgatóval beszélgettünk.

Mekkora ez az operaházi „tárgygyűjtemény”?

Magyarország legnagyobb, kétszázötvenhét fős szimfonikus zenekarának kiszolgálására több száz hangszerrel rendelkezünk. Százharminc vonós, közel száz fafúvós és százhusz rézfúvós instrumentumunk van, köztük Wagner-tubák és fanfártrombiták. Nyolcvannál több billentyűs és háromszázhusz ütős hangszerrel gazdálkodunk. Van továbbá kilenc hárfánk és két cimbalmunk. Ezek egy részét őrizzük, másik részét a zenekar művészeinek személyes használatába adjuk.

Előfordulnak ritka, muzeális értékű darabok is?

A Wagner-tubák pótolhatatlanok. A gyűjteményünk esetében fontos szempont a használhatóság. Egyik tubánkat kifejezetten egy korábbi művész igényeihez szabtuk. De van például Püchner-fagottunk, ami operai célra már alkalmatlan, viszont a gyűjtők számára rendkívüli értéket képvisel. Ismeretes, hogy rendelés esetében egy Püchner-hangszerre hosszú éveket kell várni. Találtunk pikolókat, amelyeken még a Magyar Királyi Operaház felirat olvasható. Ezek olyan régi darabok, hogy legfeljebb kiállítási tárgyak lehetnek.

Fotó: OperaCafé

Fotó: OperaCafé

Mik a fortepiano jellegzetességei? Mi a különlegessége a Kocsis-féle hangszernek? Rajna Martin első karmester kiselőadásából kiderül! Készítette: OperaCafé

Fotó: OperaCafé

Hogyan történik a zenészerszámok vásárlása, illetve rendelése?

Ahhoz, hogy az OPERA hangszerállományát fenntartani, illetve frissíteni tudjuk, szükség van a rendszeres beszerzésekre. A fúvósok élettartama mindössze tíz-tizenöt év. A fafúvósoknál előregszik a fa, a rezeknél elfárad a fém, egy idő után ki is lyukadhatnak az állandó párasodás következtében. A vonós instrumentumok hosszú életűek. Egy hegedű vagy cselló esetében az a dolgunk, hogy megtaláljuk hozzá azt a művészt, akinek pontosan megfelel és jól tud játszani rajta. Előfordul, hogy lenne pénz hangszere, de nincs kínálat, vagy fordítva, jó hangszere adódna, csak éppen nincs rá keret. A vásárlások komoly közbeszerzési eljárások alapján történnek, a művészek bevonásával, az aktuális igények figyelembevételével. Hiszen nincs két egyforma harsona, nincs két egyforma fuvala... Míg az egyik kollégának a többkarátos aranyfuvala ideális, addig a másiknak a kevesebb karátos. Megjegyzem, egy huszonnégy karátost sokkal nehezebb megszólaltatni. Gyakorló zongoristaként tudom, milyen nagy különbség van hangszer és hangszer között. Legjobb, ha a művész maga választja ki a számára legmegfelelőbbet, adott esetben már a gyárban, a készítővel egyeztetve.

Mik voltak e téren az elmúlt évek legfontosabb eredményei? Emlékszem, hogy például hír volt a Turandot-gongsor...

Még az én időszakom előtt, az Operaház felújítása alatt történt egy igen nagy értékű hangszerbeszerzés. Akkor került hozzánk az a „Steinway D-274” modell, amelyen a Sztárestek zongorával sorozatban a világ legjelentősebb énekművészeit kísérik. Az egész gyűjteményt nézve az a legdrágább hangszerünk. A Turandothoz az említett kínai hangolt gongok a német Kolberg cégtől valók.

Legutóbb két barokk trombitával és egy fortepianoval gazdagodott a gyűjtemény.

A tavaly, év végén vásárolt barokk trombiták Préda László munkái. A modern billentyűs trombitákkal ellentétben ezeken csak három lefogó lyuk van. A barokk trombitának más a tónusa, puhább a hangszíne, de nehezebb tiszta hangokat játszani rajta. Legfrissebb beszerzésünk, az említett fortepiano igazi különlegesség; Kocsis Zoltán hagyatékából származik, az özvegyétől, Tóth Erikától vásároltuk meg. Ez egy Anton Walter-féle, Paul McNulty által 2014-ben készített kópia, amely 2015-ben került Kocsis Zoltánhoz. Mozart operák recitativo-kíséretében tehet majd kiváló szolgálatot. Júniusban, az Eiffel Műhelyházban Haydn Armidájában debütált.

Adományokkal, ajándékozással is bővül az állomány?

Nemrég Vadász Pál az édesanyja, a kiváló gordonkatanár, Somló Klára 1929-ben készült Spiegel-csellóját ajándékozta az OPERÁ-nak. Nagyon örültünk ennek a felajánlásnak. Szükségünk van értékes vonós hangszerekre. Örömmel vennénk, ha lennének hasonló adományozók, mecénások, akik szívükön viselik az operaházi gyűjtemény sorsát és jövőjét. ○

„A díj nem lép színpadra helyettem”

Szerző: Jászay Tamás

Március 15-én az OPERA két művésze is a legmagasabb állami kitüntetésben részesült. Ennek apropóján Fried Péterrel és Solymosi Tamással készülték már életútinterjújuk, de minket az érdekelt, hogy *milyen felelősséget és miféle szabadságot kap az ember a Kossuth-díjtól?*

Fried Péter - Fotó: Berecz Valter

Fried Péter 1987 óta az OPERA vezető magán-énekese. Hatalmas repertoárja a barokktól az operairodalom romantikus basszus szerepein át a kortárs zenéig terjed. Elárulja, hogy a Kossuth-díj átvétele után igen gyorsan vissza kellett térnie a hétköznapi életbe, mert a Kékszakállú szerepe várta a Zeneakadémián: „A díj bizonyítja, hogy csak az elkötelezett munka és szorgalom által tudjuk megvalósítani önmagunkat. Az elismerés nem ment fel a munka alól – a díj nem énekel helyettünk.”

Apropó, felelősség: az elődök és pályatársak közül először Kovács Kolos nevét említi Fried Péter: „Értékes tanácsaival mindig támogatott, ha kérdeztem, nem vagyok-e túl fiatal egy szerephez, ő biztatott és segített.” Lehetetlen feladat elé állított Fried Pétert, amikor arra kérem, hogy több mint hatvan opera-, ötven oratóriumszerepe, fél-

száz ősbemutató közül emelje ki a számára meghatározókat: „Induláskor a Bayreuthi Operaházban már címszerepet énekeltem, de amikor V. Károlyként itthon debütáltam, az mégis többet jelentett nekem. A következő fordulópontra Sarastrohoz kötődik, amely nemzetközi karrierem kezdetét jelentette egy franciaországi beugrás révén, amit sorozatos visszahívások követtek Osmin, Ramphis, Gremin, Colline szerepére. Jelentős volt Lyonban és Bécsben Szoljonij, Londonban Seneca, míg a Kékszakállú, továbbá a Verdi- és Wagner-szerepek, így például a Lohengrin Henrik királya komoly közönség- és szakmai sikert hoztak.”

Fried Péter jeles kollégákat is említ, akikhez örök emlék fűzi: „Yehudi Menuhinval adhatam elő Jeney Zoltán műveit, Edita Gruberova oldalán formálhattam meg Raimondót. Jelentős munkáim voltak Eötvös Péterrel,

amit csinálunk, azt észreveszik és elismerik. Különösen megejtő, hogy az ember hirtelen olyan körbe léphet, amelynek tagjait feltétlenül tisztelettel és csodálattal figyelte.”

Solymosi Tamásnak kiváló mesterei voltak: a szintén Kossuth-díjas Dózsa Imre mellett Aradi Mária és Nagy Iván nevét említi: „Rengeteg útmutatást, tanácsot, példát kaptam tőlük. Mindig lényeges volt, hogy olyan művészekkel dolgozhassak együtt, akik nem csak a színpadon, de azon kívül is mintát mutatnak. Számomra ilyen dr. Ókovács Szilveszter is, aki óriási tudással és nagyfokú érzékenységgel képes folyamatokhoz nyúlni a házon belül.”

Solymosi Tamást arról is kérdezem, hogy pályája mely pillanatai a legértékesebbek a számára: „Amikor a bécsi Staatsoper vezető szólistája voltam, amikor a New York-i Metropolitanban léptem fel vagy a moszkvai Bolsojban táncolhattam – ez csak néhány ilyen momentum. Elárulok még valamit: a legjobban mindig olyankor izgultam, amikor itthon táncolhattam. Az mindig duplán, triplán jó és nehéz volt.”

Solymosi Tamás se gondol úgy a Kossuth-díjra, mint ami lezárja a pályáját. Aktuális feladatai kapcsán így felel: „Két szó: Nemzeti Balett. Minden idegszámmal arra összpontosítok, hogyan tudom az együttest még jobbra tenni. Mert egy igazgatónak nem az a feladata, hogy egy székben ülve figyelje a kollégái munkáját, hanem az, hogy mindeztől az együttes és a színház érdekét szolgálja. Én ezzel fekszem és ezzel kelek. És ez így van jól.”

Solymosi Tamás - Fotó: Emmer László

aki maga kért fel saját műveihez. Pierre Boulezhez több mint egy évtizedes szerződés kötött, a dirigálása alatt több címszerepet énekeltem a világ legjelesebb fesztiváljain. Marton Évával is megtiszteltetés volt dolgozni. A velük való alkotómunka példát adott az interpretálás és a felkészülés minőségét illetően is. A következő időszakban a zeneakadémiai tanítás mellett számos külföldi és hazai felkérés vár, azzal a kiemelt odafigyeléssel, amire a Kossuth-díj kötelez.”

Szintén ezzel az elismeréssel tüntették ki Solymosi Tamás balettművészt, koreográfust, a Magyar Nemzeti Balett igazgatóját. „A Kossuth-díjat átvenni elmondhatatlan boldogság, életre szóló elismerés. Amikor a Parlamentben ültem, meg kellett csípni, hogy ez tényleg velem történik. Ami a munkát illeti, még nagyobb elánal kell végezni a feladatokat. Energialöketet adott, hogy

Kossuth-díj - Fotó: Nagy Attila

○ A Ráckevei-Dunán, 2025 - Fotó: Szili Gabriella magángyűjteménye

„A kóruséneklés mindennapi kenyerem”

Szerző: Mátrai Diána Eszter

Mosolygós beszélgetés közben árulja el Szili Gabriella, az OPERA Énekkar szólamvezető szopránja, hogy gyermekkor óta kórusban énekel. A négygyermekes családjára cukrászkodik, sportol, túl van egy komoly betegségen, és a *végtelenségig pozitívan áll az élethez.*

○ Alacsony-Táttra Deres csúcs, Chopok 2020 - Fotó: Szili Gabriella magángyűjteménye

○ Fotó: Rákossy Péter

Hogyan lettél kórusénekes?

Bár testnevelés tagozatos általános iskolában kezdtem a tanulmányaimat, hamar kiderült, hogy inkább a zenéhez van tehetségem, mint a sporthoz. Nekem a kóruséneklés kiskoromtól mindennapi kenyerem volt, ami mellett zongorázni és fuvalózni is tanultam. Végül karvezetés szakon végeztem a Zeneakadémián, azonban az álom az volt, hogy majd az OPERA Énekkarában énekelhessek. De ez sokáig váratott magára: családot alapítottam, és szültem négy gyereket, illetve tanítottam pár évig a XV. kerületi Hubay Jenő Zeneiskolában. Amikor újra megnyílt az Erkel Színház, és jelentkezni lehetett az OPERA Énekkarába, úgy éreztem, hogy elérkezett az idő! Tálcán jött a lehetőség, a legkisebb gyerekeim is ideális életkorba léptek, engem pedig nagy örömemre felvettek az együttesbe (ahol a 2023/24-es évadban a szezon énekkarri művészeinek választották – *a szerk.*).

Mi vonz a kóruséneklésben?

A koncertek, az előadások, az, amikor megszületik a mű, és hogy tulajdonképpen a munkám a hobbim. A klasszikus értelemben vett kóruséneklésben a közösség nagyon meghatározó, hiszen együtt alkotunk. Fontos, hogy jól érezzük magunkat, legyenek érdekes darabok, lényeges a csapatmunka, a jókedv, és persze könnyen barátokra lel az ember. Ez mind adott az OPERA Énekkarában is, azzal együtt, hogy itt komoly munka folyik. Nekünk a színpad világa is sok pluszt ad, ahol estéről estére kicsit átalakulhatunk.

Milyen számodra a rendezőkkel való közös munka?

Érdekes módon bennem leginkább az marad meg, amikor egy próbafolyamat gördülékeny. Kifejezetten emlékezetes Thomas Adès *A vihar* című operája, ami egy roppant nehéz kortárs mű, de Ludger Engels rendezése, a kosztümök, az együttgondolkodás rendkívül inspiráló volt. Illetve tudom, hogy vitatott

előadás volt a Zsótér Sándor által rendezett *A bűvös vadász*, és nem volt feszültségmentes a felkészülés, de Zsótér még a kóruson belül is személyre szabott instrukciókat adott. Ettől az egész produkció sokkal árnyaltabb lett, és a mi részvételünk is nagyobb súlyt kapott annál, mintha csak általános rendezői utasítások hangzottak volna el.

Vannak hasonlóan kiemelkedő élményeid a karmesterekkel kapcsolatban?

Személyes kedvencem Kovács János, aki elképzeléseivel, zenei megoldásaival maximálisan szolgálja a zenét és a produkciót. Egyszerűen sugárzik belőle a tudás és az alázat. A humora is páratlan.

Kiskorodban tehát testnevelés tagozatra jártál, és úgy tűnik, a zene mellett a mozgás is máig fontos szerepet tölt be az életedben.

Rendszeresen biciklizem, túrázom, és futok. Amikor bekerültem az OPERÁ-ba, többekről kiderült, hogy futnak, így ez is összekovácsolt minket. Közösén indultunk a Spar Maratonon váltóban, utána jött az Ultrablaton, amit idén hatan csináltunk meg, én 22,5 kilométert futottam le egyben. Jólesik, jó érzés legyőzni önmagamat, túrázáskor pedig jó elérni egy csúcst, ahonnan letekinteni lenyűgöző élmény. Ennek megvan az ellentéte is: egyszer elindultunk a Magas-Táttra 2500 méter magasságú Rysy-csúcsára. Lengyel oldalról nem jutottunk fel a legtetőjére, kicsúsztunk az időből, és napokig rossz érzésünk volt emiatt. Talán nem figyeltünk eléggé a pihenésre, sem az evésre, pedig az mindig fontos! De később a szlovák oldal felől gond nélkül felértünk. Egyszerűen motiváló számomra a határaitam feszegetni. Ahogy a kórusban, itt is remek érzés csapatban lenni, biztatni egymást. Rádásul tudományosan is bizonyított, hogy a mozgás boldogsághormont termel.

○ A Porgy és Bess-előadás szünetében, 2022 - Fotó: Szili Gabriella magángyűjteménye

Hogyan egyeztethető össze a sport és az operás élet időben, fizikailag, mentálisan?

Mentálisan remekül: az ember futás közben kiszellőzteti a fejét, végiggondolja, mivel érdemes foglalkozni, és mit kell elengedni. Ez borzasztó sokat segít. Van, hogy két próba között elmegyünk futni a Margitszigetre, vagy ha az Eiffelben vagyunk, akkor a Népligetbe. Ami a biciklizést illeti, én csak bátorítani tudok mindenkit. Főleg éjjel, előadás után szerek hazatekerni, amikor nincs nagy forgalom, csend van, és illatos a Városliget. Sokan mondják, hogy veszélyes, és valóban, három balesetem is volt már, ami miatt azóta is térdproblémával küzdök. Sisak viszont volt rajtam, mert az kell! De így is javasolom, mert szabadságérzetet ad, gyors, és a városban is egyre több és jó bicikliút van. Ráadásul egészséges, ami szintén nagyon fontos. Most vagyok túl egy hasnyálmirigyrák nehezen. Tavaly júniusban kezdődött ez az út, de csodával határos módon fantasztikus tempóban gyógyultam, mára már csak fenntartó kezelést kapok. Szoros megfigyelés alatt tartanak, és nagyon jól érzem magamat. Nem kis szerepe van ebben a családomnak, a barátaimnak és a munkámnak. Mindvégig dolgoztam, szerencsére jól bírtam a terápiát. S közben a kollégák felém áradó tevékeny szeretete, figyelmessége megható volt, átsegített a nehezebb napokon, mert azért voltak ilyenek is... Jó volt dolgozni, énekelni, sportolni, biztos vagyok benne, hogy mindez rengeteget számított a gyógyulásomban. Ezzel együtt egészen felkavaró élmény volt idén ősszel a szcenírozott Verdi Requiem próbafolyamata...

Úgy hírlík, a cukrászat is fontos része az életednek.

A cukrászkodás is kisgyerekkoromra nyúlik vissza. A dédnagymamám sokat vigyázott ránk ekkor, és sokszor süttött. Élénken előttem van, ahogy a rézüstben veri a habot.

EFEB cukrászműhely, 2022 -
Fotó: Szili Gabriella magángyűjteménye

Én meg ellestem tőle, amit csak lehetett. A tortasütés hagyományát nem is anyukám, hanem én vittem tovább. Három évvel ezelőtt elvégeztem egy nyolc hónapos OKJ-s cukrárszképzést.

Hasznos volt az oktatás, vagy a déditől már mindent megtanultál?

Ott nagyszerű recepteket kaptam, van olyan, amit a mai napig használok. Illetve remek volt a hangulat, és felüdítő volt kiszakadni a zenész közegből, új embereket megismerni.

Tortamegrendelések is érkeznek azóta?

A barátoknak szoktam néha készíteni, és már olyan igényeik vannak, amiket napokig tart megcsinálni. Micsoda hasonlóság! Egy tortát akár két-három napig készítek, és aztán öt perc alatt elfogy. Pont, mint egy koncert: hónapokig készülünk rá, rengeteget dolgozunk vele, majd összemegy a függöny, és a mű előadásának öröme abban a pillanatban el is illan. ◊

Rovatunkban arra kérjük interjúalanyainkat, szólítsák meg egy másik tár művészt egy kérdéssel, ami régóta foglalkoztatja őket, ám még sohasem volt alkalmuk feltenni. Az előző számban Maros Ádám timpaniművész az alábbi kérdést intézte Szili Gabriellához: „Mikor és hogyan eszméltél rá az énekkari éneklés szépségére, varázsára?” A válasz pedig így hangzik: „Az iskolai énektanárom vette észre, hogy szépen énekelek, és szervezett egy népdalkört, amit imádtam. Majd a Magyar Rádió Gyermekkorúába vezetett az utam, ahol Reményi János, Thész Gabriella és Igó Lenke – három teljesen különböző személyiség – tanított. A szenzációs próbák, utazások, koncertek, a vidámság, a társaság pedig tovább vitt. Lenci néni támogatta, hogy zenei pályára lépjek, így egy német kéttannyelvű gimnázium mellett a Konziba is jártam. A gimnáziumban az énektanárunk szervezett énekkart, és innen már tényleg nem volt visszaút.” Gabriella pedig Barabás Izabella női szóló öltöztetőnek adja át a stafétát ezzel a kérdéssel: „Mi vonzott a színházi világba, s éppen az OPERÁ-ba?”

Giuseppe Verdi
Az álarcosbál

Opera három felvonásban, két szünettel,
olasz nyelven, magyar, angol és olasz felirattal

Rendező FABIO CERESA

Gustavo, svéd király PATAKI ADORJÁN / LÁSZLÓ BOLDIZSÁR
Renato Anckarström SZEMERÉDY KÁROLY / MÓKUS ATTILA
Amelia, Renato felesége ÁDÁM ZSUZSANNA / MIKSCH ADRIENN
Ulrica KOMLÓSI ILDIKÓ / GÁL ERIKA

Karmester KESSELYÁK GERGELY

Közreműködik a MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ ZENEKARA ÉS ÉNEKKARA

2025. JÚNIUS 28-TÓL, OPERAHÁZ

A sokoldalúság jegyében

Szerző: Filip Viktória

Dietrich Fischer-Dieskau születésének századik évfordulóján a The New York Times és a Gramophone címlapon közölt cikket, a Mezzo televízió filmrészletet, a Boosey and Hawkes kiadó fotót tett közzé, a Deutsche Grammophon a bariton egyik felvételét tette digitálisan elérhetővé, a Magyar Állami Operaház pedig egy kötetet jelentetett meg. Dr. Ókovács Szilveszter **DFD100 Színe & fonákja** című, 300 oldalas könyve a legendás bariton pályáját több szempontból is vizsgálja.

○ Dietrich Fischer-Dieskau

**A VILÁGHÍRŰ MŰVÉSZ
KIADATLAN ÚTIRAJZAIVAL**

○ Kovács Krisztina művészettörténész és Dr. Ókovács Szilveszter, az OPERA főigazgatója a könyvbemutatón - Fotó: Leányvári György

„Egy ennyire emblemikus és a 20. század egyik legnagyobb hatású énekeséről egy operaház illő, hogy kiadvánnyal emlékezzen meg, pláne, ha vannak magyar vonatkozások is” – mondta a májusi könyvbemutatón dr. Ókovács Szilveszter, az OPERA főigazgatója, akire már fiatal énekes hallgatóként nagy benyomást tett a német művész. Pályaválasztásában is inspirálta, valamint e témára alapozta 2022-es doktori disszertációját is, amelyből kiindulva vázolta fel legújabb könyvében a II. világháború utáni időszak egyik legkiemelkedőbb dalénekesének pályáját, pontosabban annak operai vonatkozásait. „Rá szeretnék mutatni, hogy az életútnak vannak olyan pontjai, amelyek a par excellence operaénekesnél is operaénekesebbé teszik őt” – mondta a szerző.

A kötet másik érdekessége, hogy Dietrich Fischer-Dieskau kiadatlan útirajzaival most találkozhat először a nagyközönség. Kovács Krisztina művészettörténész, a Nemes Galéria művészeti vezetője szerint „a grafikákon átsugárzó őszinteség és érzelmi világ egészen elképesztő. Dietrich Fischer-Dieskau gyerekkorában kezdett el autodidakta módon festéssel és rajzzal foglalkozni. Érződik a képein, hogy nem akart megfelelni senkinek, a hibákat is megengedte magának. Olykor túlhasznál egy színt, túlságosan erőteljes árnyalatot helyez el, de szeret kísérletezni és mindezt inspirálóan teszi. Nagyon

érzékeny, finom színátmenetekre képes alkotót tisztelhetünk benne, akinek művein átragyog a zeneiség. Nemcsak útirajzokat, hanem portrékat és festményeket is készített, utóbbiakat expresszív stílusban. (A festményekből itthon is látható volt egy válogatás 2016-ban az Operaházban, Aribert Reimann *Lear* című operájának bemutatója kapcsán – a szerk.) A vonalvezetésből is látszik, hogy a képzőművészet számára elmélyülést, a szerepeiből való kilépést szolgált. Nem a valóságot adja vissza, hanem saját belső világát fejezi ki a formákkal. Rajzai olyanok, mint egy érzelmi napló. Az önarcképei végtelenül őszinték, nem megszüpítettek, egyfajta önvizsgálat jelenik meg bennük – a könyv borítóján is egy ilyen láthatunk. Azért is megindítóak ezek a művek, mert egy olyan művész alkotásai, akinek a hangját ismerjük, és most vizuálisan is a lelkébe láthatunk.”

Sáfár Orsolya szoprán szerint Dietrich Fischer-Dieskau sok szempontból példa lehet nem csak a baritonok, hanem minden énekes számára: „a német díkcio mintapéldáját adja, előadóművészetét egyszerre itatja át a színészet, a tudatosság és a spontaneitás is. Az elemzőképessége és az a fajta fegyelmellettetés, ahogyan a hangjával bánik, egészen rendkívüli. Jól ismerte a saját adottságait, és azokat kiaknázva igyekezett színeket, karaktereket megjeleníteni. Óriási dolog, hogy akkor élt, amikor a dalestklktúra virágzott, és ez a mi szerencsénk: a felvételein keresztül énekesek generációi tanulhatnak tőle.”

„Nehéz volt kisilabizálni a régi és nem mindig pontos adatokból, hogy Dietrich Fischer-Dieskau valójában mennyit énekelt operát – világított rá a főigazgató. – Az biztos, hogy elképesztő számok jellemzik a munkásságát. 119 szerepet énekelt, ezek nagy része lemezen vagy rádiódásban hangzott el, 49-et formált meg színpadon. Ezen túl 400 lemeznnyi zenei anyagot rögzített, ami – ha utána számolunk,

hogy ez próbákkal együtt mennyi időt vehett igénybe – matematikailag olyan, mintha négy évet csak a stúdióban töltött volna. Mindeközben számos koncertet adott, a *Winterreisét* például ötszázszor adta elő, és háromezer dalt énekelt el életében.”

A könyv – amely a Magyar Állami Operaház Opera-Shopjában, valamint a www.operashop.hu internetes felületen vásárolható meg – azok számára is különleges lehet, akik a világhírű bariton pályájának magyar vonatkozásaira kíváncsiak. Szó esik benne például Dietrich Fischer-Dieskau első budapesti koncertjéről, amely 1961-ben egy halvacsa utáni ételmérgezés miatt néhány hónapos csúszással valósult meg. 1973-ban visszatért, és az Erkel

Színházban adott közös dalestet Szvjatoszlav Richterrel, amelyről hangfelvétel is készült. Ennek hanganyagát az OPERA korábban kiadta CD-n, de a kötetben elhelyezett QR-kód segítségével szintén elérhető, több más felvétellel együtt. Ilyen az 1960-as londoni Kodály-est, valamint Bartók *A kékszakállú herceg vára* című operájának magyar és német nyelvű előadása is.

Zsoldos Dávid zongoraművész, zenetörténész, a Magyar Zenei Tanács elnöke szerint „az OPERA kiadványai a magyar és az egyetemes zenetörténet szempontjából hiánypótlóak, ráadásul edukatív szempontból is jelentősek. Ilyen típusú munkák megjelentetése feladata kellene legyen minden intézménynek.”

DEFD100

JÁTÉK

Folytatódik az Opera Magazin nyereményjátéka. A megfejtéseket 2025. augusztus 15-ig várjuk a jatek@opera.hu e-mail címre. Az alábbi kérdések mindegyikére helyesen válaszolóok között 5 db páros belépőt sorsolunk ki a 2025/26-os évad valamelyik előadására. A nyerteseket e-mailben értesítjük, a névsort és a megfejtéseket a következő lapszámban olvashatják.

1. Melyik tengerentúli nagyvárosban mutatkoznak be a közelmúltban alapított Marton Éva Nemzetközi OperaStúdió fiatal művészei?
2. Kinek a hagyatékából került az OPERA tulajdonába egy különleges fortepiano?
3. Milyen mozdulatokat tanult autodidakta módon Kiyota Motomi, a Magyar Nemzeti Balett kamaraművésze?
4. Mihez hasonlíthatók Dietrich Fischer-Dieskau most először kiadott rajzai, portréi és önarcképei?
5. Melyik híres magyar karmester kezdte operaházi pályafutását Radnai Miklós igazgatása alatt?

Előző számunk megfejtései: 1. az alpműből / az író szavaiból; 2. realisztikus és meseszerű; 3. A bajadér; 4. pesszimizmus, hit elvesztése, kilátástalanság, természet, érzelmi hullámvázok, elszigeteltség; 5. tenor, bariton, basszus

A tavaszi lap játékához sajnos nem érkezett mind az öt kérdésre helyes választ adó megfejtés.

A részvétellel Ön hozzájárul személyes adatai kezeléséhez, amelyről az OPERA a Játékszabályzat mellett a www.opera.hu/tajekoztatok oldalon nyújt tájékoztatást.

OPERA

MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ
HUNGARIAN STATE OPERA

Wolfgang Amadeus Mozart
Figaro lakodalma

Vígopera négy felvonásban, egy szünettel,
olasz nyelven, magyar, angol és olasz felirattal

Rendező GALGÓCZY JUDIT
Koreográfus NÁDASDY ANDRÁS

Bartolo SZVÉTEK LÁSZLÓ / RÁCZ ISTVÁN
Cherubino KÁLNAY ZSÓFIA / TOPOLÁNSZKY LAURA
Basilio SZELECZKI ARTÚR

Almaviva gróf SZEMERÉDY KÁROLY / SÁNDOR CSABA
Almaviva grófné TUZNIK NATÁLIA / BRASSÓI-JÖRŐS ANDREA
Figaro CSER KRISZTIÁN / PATAKI BENCE
Susanna BRINDÁS BOGLÁRKA / RÁCZ RITA
Marcellina FARKASRÉTI MÁRIA

Karmester HAMAR ZSOLT

Közreműködik a MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ ZENEKARA,
ÉNEKKARA ÉS GYERMEKKARA

2025. JÚLIUS 19-TŐL, OPERAHÁZ

Ciepliński Budapesten

Szerző: Dr. Gara Márk

A lengyel művész 1931-es szerződésekor egy olyan, mindössze harminc felnőtt tagból álló balettegyüttest vett át, amelyet mindenképpen *fejleszteni* kellett. A balettújdonságok színpadra állításán túl azonban a magyar tánckincs megjelenítését is elvárták tőle. Meg tudott felelni az elvárásoknak?

○ Faust, 1939 - Forrás: OPERA Emléktár

○ A fábi faragott királyfi, 1935 - Forrás: OPERA Emléktár

○ Jan Ciepliński -
Forrás: OPERA Emléktár

A zömében nőkből álló budapesti együttes kicsi-közepes méretűnek számított a nemzetközi táncéletében, amelyben négy magántáncosnő (Bordy Bella, Keresztes Mariska, Szalay Karola, br. Vécsey Elvira) között oszlottak el a nagyobb szolista feladatok, míg a párhuzamos férfi szerepkört ugyan csak négy magántáncos töltötte be: Andor Tibor, Brada Rezső, Harangozó Gyula és Kőszegi Ferenc. Rajtuk kívül 22 fős – csak női balett – és 7 leányövendékből álló utánpótlás tette teljessé a társulatot, amely az 1931/32-es évadban 13 különböző – egyfelvonásos – balettet táncolt, összesen 43 alkalommal, s ehhez jött még az operai balettbetétek sora, amelyeket abban az időben igen komolyan vettek. Nagy sikert arattak többek között a *Faust*, a *Carmen* és az *Aida* szép kiállítású és mutatós balettrészelei Ciepliński koreográfiájával.

Anélkül, hogy a lengyel mester minden, Budapestén bemutatott művéből katalógust állítanánk össze, csupán az érdekesebb és jelentősebb darabokat emeljük ki. Egy társulat repertoárja nagyjából száz évvel ezelőtt a 19. századi balettek változataiból, az egykor Szergej Gyagilev vezette Orosz Balett (Ballets Russes) és annak konkurensei (Ida Rubinstein és társulata vagy a Svéd Balett) által bemutatott táncjátékok adaptációiból, esetleg az európai modern tánc ihlette darabokból, valamint a mindenkor hazai újdonságokból állt.

Az első csoportba a *Coppélia* rövidített verziója és *A babatündér* sorolhatóak. Az első 1870-es, párizsi bemutatója óta – nálunk 1877-ben a Nemzeti Színház játszotta először – töretlen sikernek örvend kedves története és a Léo Delibes által komponált fülbemászó dallamai miatt. A babatündér ma már meglehetősen ismeretlen itthon, de valamikor a gyerekek kedvence volt, sőt Bécsben sokáig karácsonyi darabként tar-

tották számon. Az éjjel megelevenedő babák kalandjai izgalommal töltötték el a gyerek-sereget, talán ezért döntött úgy a dalszínház, hogy 1932-ben ismét műsorra tűzi a Josef Bayer komponálta, akkor már egy ideje nem játszott 19. század végi balettet.

Az Orosz Balett repertoárjából Ciepliński egyetlen balettet ültetett át a magyar színpadra, a *József legendája* címűt. Az eredetit Mihail Fokin készítette Richard Strauss muzsikájára közvetlenül az I. világháború előtt. A bibliai történet bemutatójához Fülöp Zoltán tervezett csodálatos díszleteket és az 1934-es premieren Putifárné, a csábító aszszony szerepét Walter Rózsi operaénekesnő keltette életre korábbi tánc tanulmányait felhasználva. Később Bordy Bella jelentős szerepévé vált. Józsefet sokáig Zsedényi Károly, majd Tatár György személyesítette meg. Mindketten – a korszakban szokatlanul – meglehetősen csekély öltözetben szerepeltek a színpadon. Az egykori Svéd Balett inspirálta a mestert *A játékdoboz* (1936) színrevitelében, míg az Ida Rubinstein Együtttestől kölcsönözte a *Bolero* ötletét (1943). Ez utóbbi egészen 1975-ig szerepelt a Magyar Állami Operaház műsorán.

Jan Ciepliński az előbbi bekezdésben említett társulatok által kialakított elvek mentén, úgynevezett összművészeti produkciókat valósított meg, s ebben Oláh Gusztáv, Fülöp Zoltán és a teljes scenikai részleg támogatását élvezte. Sokszínű táncjátékai között tovább szemezgetve találunk nosztalgikus biedermeier darabot (*Elssler Fanny*) és műfajkísérletet is (*Évszakok*). Az 1933-as Elssler Fanny elsősorban scenikailag érdekes, hiszen Oláh Gusztáv tervezésében a színpadot és egy színház nézőterét egyszerre lehetett látni, valamint a kor ítései a schönbrunni Gloriette előtt játszódó képet is nagyon dicserítették. A balettben Szalay Karola remekelt címszereplőként, de éppen a koreográfiát

○ József legendája, 1934 - Walter Rózsi és Mally Győző - Forrás: OPERA Emléktár

BALETT

Magyar ábrándok, 1933 - Forrás: OPERA Emléktár

nem kísérte osztatlan siker. Az Évszakok (1931) azért érdekes, mert ez volt az első hazai, szimfonikus balettként is tekinthető balett, amelyben a táncalkotó cselekmény nélkül, a zene hangulatára építve konstruálja meg a lépéseket. Glazunov zenéjét nyilván még Varsóból ismerhette Ciepliński, a szimfonikus balett műfaja pedig pont ebben az időszakban kezdett el kialakulni világszerte. Egy új témacsoport felé tekintve megemlítendő *A fából faragott királyfi* 1935-ös bemutatója is, amelyet később, mások mellett Harangozó Gyula és Bartók Béla is egyértelműen félresiklásnak gondolt, mivel a lengyel alkotó Bartók balettjét bábszerű, groteszk és expresszionista vízióként fogta fel.

Végezetül következnek a „magyar balett” kategóriája. A szókapcsolaton a reformkorban még a magyarokból álló táncgyűttest értették, de a két világháború között a fogalom megváltozott. Noha a kultúrpolitika nem fogalmazott meg direkt irányelveket a balett számára, az OPERA a hatalmi reprezentáció színtere maradt, a vezetés ezért is adott állandóan új megbízásokat magyar művekre. Trianon után, az ország mentális regenerálódásához szükség volt olyan új fogalmakra, mint a revízió vagy a kultúrfőlény: ezekből könnyen levezethető az egyedinek, a romlatlannak gondolt, magyar tartalmak felértéke-

ződése. S mivel a balett maga internacionális, nemzetek feletti műfaj, a táncban csakis a néptánc lehetett a magyar. Jogosan merült fel ugyanakkor a kérdés, hogyan egyeztethető össze a kétféle táncstílus, amikor az egyik egy faluközösség közhasználatú táncait tartalmazza, a másik pedig éppen, hogy minél távolabb kívánt jutni a „köz”-től és színpadot igényel. S fejeljük meg ezt egy gondolattal: az alkosson magyar darabokat, aki egyébként otthon van a balettben és a modern táncban, de lengyel lévén a magyar hagyományok értelemszerűen idegének számára? Túl nagy volt a kihívás! Nem is sikerülhetett Cieplińskinek, pedig többször próbálkozott a lehetetlennel. Az *Árva Józsi három csodája* egy kedves táncmese, míg a *Magyar ábrándok* háromrészes képeskönyv Hubay Jenő zenéjére (I. *Forr a must*, II. *Lakodalmas*, III. *Vásárfia*). Ebben a matyóktól a mézeskalácsuszárig sok klisé előfordul. Ciepliński még a gyöngyösbokrétások közé is elment, hogy valódi néptánclepedéseket ismerjen meg. A nemzeti táncjáték sikeres megteremtőjének azonban nem a lengyel mestert, hanem Harangozó Gyulát kell tekintenünk. S noha Ciepliński 1934-ben távozott, többször visszatért még Budapestre (1935, 1936, 1943-1948) és újabb darabokkal fejlesztette az OPERA balettjét. ○

OPERA

MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ
HUNGARIAN STATE OPERA

Gaetano Donizetti

Don Pasquale

Vígopera három felvonásban, egy szünettel,
olasz nyelven, magyar, angol és olasz felirattal

Rendező **KÁEL CSABA**
Koreográfus **NÁDASDY ANDRÁS**

Don Pasquale **SZVÉTEK LÁSZLÓ / PALERDI ANDRÁS**
Malatesta **HAJA ZSOLT / DOBÁK ATTILA**
Ernesto **HORVÁTH ISTVÁN / RAB GYULA**
Norina **SZEMERE ZITA / GABRIELA HRŽENJAK**

Karmester **TÖRÖK LEVENTE**

Közreműködik a **MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ ZENEKARA ÉS ÉNEKKARA**

2025. AUGUSZTUS 9-TŐL, OPERAHÁZ

○ Radnai Miklós az Operaház igazgatói irodájában -
Forrás: FORTEPAN

Radnai Miklós száz éve

Szerző: Karczag Márton

Három magyar kultuszminiszter volt a 20. században, akik *döntően és pozitívan befolyásolták* az Operaház sorsát, amikor is váratlan helyről szerződtettek vezetőt a dalszínház élére. Gróf Zichy Jánosnak köszönhető Bánffy Miklós 1912-es kinevezése, Klebelsberg Kuno volt Radnai Miklós felfedezője, Keresztury Dezső pedig 1946-ban a Svédországból hazatért zenekritikusra, Tóth Aladárra bízta az intézmény irányítását.

○ Radnai Miklós - Forrás: OPERA Emléktár

○ Az infánsnő születésnapja premierjén,
1918 - Vécsey Elvira, Radnai Miklós, Nádaszi Ferenc,
Keresztes Mariska - Forrás: OPERA Emléktár

Operaházi berkekben bombaként robbant Radnai Miklós, az alig 33 éves zeneszerző-zeneakadémiai tanár 1925. július 1-gyel történő beiktatása, neve ugyanis csak néhány héttel korábban került fel az igazgatói szék várományosainak rendre frissülő tipp-listájára. Nehezen fogadták el a „kivülről jött” embert, aki korábban csak *Az infánsnő születésnapja* című 1918-as pantomim komponistájaként, illetve kritikusként állt kapcsolatban a színházzal. A direktori szék várományosa csak „tisztá lappal” volt hajlandó aláírni szerződését, így aztán a minisztériumnak előbb rendeznie kellett a dalszínház anyagi helyzetét és elbocsátani jó pár feleslegesnek ítélt tagot.

Radnai – mit sem törődve a külső és belső gáncsoskodókkal – már nyáron egy nagy európai operakörutat követően munkához látott, hogy új alapokra helyezze az I. világháború után művészi és anyagi válságba jutott intézményt. A frissen előléptetett gazdasági vezető, Csávojszky Vince bevezette az éves helyett a heti bérleteket, és konszolidálta a jegyárakat is, amivel jelentős közönségtegek számára tette lehetővé az operába járást. Az igazgatóra hárult a repertoár és a társulat felfrissítése – tehát újateremtése annak, amiért érdemes egy-egy estét az Andrássy úti dalszínházban tölteni.

Az 1920-as évek végére esik a közönség által még könnyebben befogadható új operák korának leáldozása. Puccini halálával és Richard Strauss mestermű-sorozatának végével Radnai már nehezen talált olyan kortárs újdonságot, amelyek a törzsrepertoár részévé válhattak volna. Végül Francesco Ciléa, Claude Debussy, Manuel de Falla, Paul Hindemith, Ottorino Respighi, Igor Stravinsky, Ermanno Wolf-Ferrari és Riccardo Zandonai műveit prezentálta Budapestnek – több-kevesebb sikerrel. Természetesen fokozott figyelmet fordított a magyar ősbemutatókra

is, amelyek közül Kodály két színpadi műve, a *Háry János* és a *Székely fonó* volt a legfontosabb. Ekkor játszott először az Operaház Monteverdit és Händelt, rendszeresek lettek a népszerű és igényes operettpremierek is a *János vitéztől* A *mosoly országáig*. Szintén a direktor ötlete volt a „ráncfelvarrás”, azaz az elkopott repertoárdarabok felújítása, sőt, gondja volt a magyar balettjátszás revideálására is.

A magyar scenika és operarendezés nagy korszaka kezdődött, ekkor olyan fiatalok kerültek a színházhoz mint Oláh Gusztáv, Nádasdy Kálmán, Márk Tivadar és Fülöp Zoltán. A karmestergárda megerősítésére Genovából Radnai leszerződtette Sergio Failonit, aki nemcsak az olasz repertoárt vette birtokba, hanem jeles Wagner-interpretátorként is helytállt, valamint az ifjú Ferencsik Jánost. Szinte teljesen megújult a magánénekesi tagság, ekkor kezdte pályafutását Báthy Anna, Dobay Livia, Koréh Endre, Losonczy György, Maleczky Oszkár, Osváth Júlia, Orosz Júlia, Réthy Eszter, Rösler Endre, Svéd Sándor, Szabó Lujza, Szilvássy Margit és Tutsek Piroska is. Ezekben az években lett rang a világnagyságoknak is fellépni az Operaházban.

Beláthatatlan, mivé fejlődött volna az intézmény, ha 1935. november 4-én tüdővérzés következtében nem hunyt volna el mindössze 43 évesen Radnai Miklós. 1925 és 1935 közti munkásságának hatása még évtizedekig éreztette hatását – és még ma is van mit tanulni belőle!

Radnai Miklós emlékére az OPERA 2017-ben könyvet adott ki (Karczag Márton – Szabó Ferenc János: *Megfelelő ember a megfelelő helyen*), 2025 júliusától pedig nevét viseli a dalszínház ligeti oldali II. emeleti társalgója. ○

Sötét varázslatok

Üstben csontokból főzetet készítenek, jósolnak, figyelmeztetnek, sőt, tört adnak a király kezébe vagy épp a koronát helyezik a fejére – a boszorkányok Shakespeare *Macbeth*-jében egyszerre testesítik meg a gonoszt és mintha irányítanák is az eseményeket, amelyek a legtragikusabb fordulatok után *valódi drámába* torkollanak.

○ Rálik Szilvia, Lőrinc Katalin, Fehér Ferenc, Kökény-Hámori Kamill - Fotó: Berecz Valter

○ Cser Krisztián, George Gagnidze, Lőrinc Katalin, Fehér Ferenc, Kökény-Hámori Kamill - Fotó: Berecz Valter

NÉZŐI VÉLEMÉNYEK

„Örülök, hogy részese lehettem! Ha valaki maradandó élményt szeretne, ne hagyja ki!”
(Bognárné Földi Ágnes)

„Csodálatos énekesek, fantasztikus kórossal. Óriási élmény volt!”
(Spiesz Somorjai Márta)

„A modern díszlet elképesztően jól illeszkedett a darabhoz!”
(Bukovicsné Lantos Katalin)

„Verdi zseniális. Shakespeare is. Az énekesek ragyogóak. A zenekar nagyszerű. Az Ybl-palota csodás.”
(Pörje Judit)

○ Boross Csilla, George Gagnidze - Fotó: Berecz Valter

○ Kálmándy Mihály - Fotó: Berecz Valter

„A színházi rendezőként végzett Matthew Wild, aki Shakespeare nagy csodálójaként tekint magára, erőteljesen kívánta közvetíteni a mű »lidérces« oldalát, hangsúlyozva a férfi szerepek befolyását, ugyanakkor nem feledkezve meg Lady Macbeth lenyűgöző, mesterkedő, de a bűntudattól felemésztődő karakteréről. Mindezt a díjnyertes német tervező, Sebastian Hannak szimbolikusan szánt díszletébe helyezte el. A produkcióban kiváló énekeseket láthatunk, köztük elsősorban a grúz baritont, George Gagnidzét említeném, aki a New York-i MET-ben is rendszeresen szerepel, és elismerést szerzett a világ számos operaházában. (...) Összességében egy újszerű *Macbeth* előadás jött létre, amely lenyűgöző, és egyértelműen elnyerte a lelkes közönség tetszését a telt házas előadáson.”

(Pierre Waline,
Journal Francophone de Budapest)

„Rajna Martin tehetsége valóban rendkívüli – koncepcióban, valamint a zenekar és a színpad közti természetes tekintély alkalmazásában egyaránt. A karmester Verdi partitúráját nemcsak hangjegyekként, hanem tartalommal megtöltve értelmezte, tükrözve a színpadi helyzeteket, a főszereplők összetett lelki folyamatait. Kifejezőmódja rétegzett volt, gazdag színekben, dinamikában, tempókontrasztokban. A Magyar Állami Operaház Zenekara kiváló együttes, amely teljes erőbedobással és koncentrációval képes követni a karmester szándékait. Itt kell megemlíteni a színház énekkarát is (karigazgató: Csiki Gábor), akik technikai felkészültségükkel, szín- és dinamikai árnyaltságukkal, valamint kifejezőerejükkel tűnnek ki.”

(Pavel Unger, Opera Slovakia)

„Számomra a boszorkányok megjelenítése és szerepeltetése volt a produkció csúcspontja. (...) Az a rendezői elv, hogy a boszorkányok

rángatózó, epilepsziás mozdulatokkal jelenjenek meg, sokkal inkább nyomasztóvá tette őket (és jól illeszkedett a zene alapritmusához is). Ehhez jöttek még a kosztümök, amelyek szintén kiválóak és kísértetiesen nyugtalanítóak voltak.”

(Simon A. Bird, Opera Reviews)

„Az ember úgy érzi magát, mintha nem Pesten volna, hanem egy színvonalas, de viszonylag kicsi operaházban valahol Európában.”

(Fáy Miklós, Élet és Irodalom)

„Kálmándy Mihály mindkét előadáson rutinosan keltette életre Macbeth szolamát, (...) alakítása élvezetes volt. Baritonja erőteljesen zengte be a nézőteret. (...) Boross Csilla átütő erejű drámaisággal formálta meg Lady Macbethet: első áriáját hatalmas energiával adta elő, és meggyőzően varázsolta elénk a bűntudat örületét is az »alvajáró jelenetben«. (...) A másik szereposztásban Rálik Szilvia tolmácsolta a férjét a kegyetlenség ösvényén végigvezető hősnőt. Nagy beleéléssel keltette életre a szolamot. Banquóként Cser Krisztián mindvégig határozott jelenség volt a színpadon. Másokkal előadott jeleneteit jó stílusismerettel, gyakorlatilag kifogástalanul oldotta meg. A Macduffként színpadra lépő Brickner Szabolcs olyan érzelmi töltettel adta elő negyedik felvonásbeli áriáját, amelynek köszönhetően méltán aratta le mindkét előadáson a legnagyobb sikert. (...) Malcolm hálátlan szerepében Bartos Barna nyújtott figyelemre méltó alakítást, s mutatta meg, hogy nagyszerű hangmatéria birtokosa, aki magával ragadó érzelmi intenzitással tud énekelni. Szintén figyelemre méltó volt Dani Dávid alakítása a gyilkos szerepében. Macduff feleségét – aki ebben az előadásban a Lady udvarhölgye volt – Megyesi Schwartz Lúcia keltette magabiztosan életre.”

(Péter Zoltán, Operaportal.hu)

Füstfaragók

Britten első, kifejezetten gyerekeknek szánt operájának vázlatát mindössze két hét alatt vetette papírra a festői szépségű angol tengerparti kisvárosban, Aldeburgh-ben, ahol aztán néhány hónappal később a bemutató is zajlott. A mű Magyarországon is rendre színpadra kerül, idén áprilisban Novák János koncepciója alapján Toronykőy Attila rendezésében, az MVM Pikoló Program részeként az Eiffel Műhelyházban volt látható. *A kis kéményseprő* II szolistáját, 18 gyerekkari tagját, vonósnégyesét, zongoraművészeit, valamint ütős szekcióját Hajzer Nikolett vezényelte. A látványos, óriásbábokkal színesített előadás **ősszel ismét repertoáron lesz.**

Szvétek László, Tanka Dániel, Abebe-Ayele Rafael -
Fotó: Nagy Attila

Tanka Natália, Tanka Dániel, Czepek Hanna, Göblyös Vince,
Forrai Anna Zsófia, Gábor Luca, Borsos Dániel - Fotó: Nagy Attila

Tanka Dániel, Zemlényi Eszter és az OPERA Gyerekkara - Fotó: Nagy Attila

Meláth Andrea, Szvétek László -
Fotó: Nagy Attila

Meláth Andrea, Szvétek László, Abebe-Ayele Rafael, Zemlényi Eszter
és az OPERA Gyerekkara - Fotó: Nagy Attila

Hajzer Nikolett és az OPERA Gyerekkara és Zenekara - Fotó: Nagy Attila

Hogyan áll össze egy
gyerekelőadás, és hogyan
viszonyulnak a különböző
karakterekhez a szereplők?
Videónkból megtudhatják!
Készítette: OperaCafé

Királynők és árnyékaik

Stuart Mária skót és I. Erzsébet angol királynő története régóta foglalkoztatja a művészeket. Dráma, regény, az első kameratrükkök egyikét tartalmazó – a lefejezés másodperceit ábrázoló – némafilm, filmdráma, festmény és természetesen opera is született e két női alakról. Donizetti Tudor-operáihoz tartozó *Stuart Mária* azonban **először volt látható itthon teljes értékű produkcióként.**

Balga Gabriella, Sáfár Orsolya, Heiter Melinda, Juraj Hollý, Kovács István és az OPERA Énekara - Fotó: Berecz Valter

„Az igencsak tapasztalt és széles körben resett, díjnyertes Szabó Máté jó hírnévnek örvend, és ez teljes mértékben indokolt az alapján az előadás alapján, amelyet ma este láttunk. Életet lehelt a szinte folyamatosan mozgásban lévő cselekménybe, amelyet a visszafogott, de kellemes hatást kiváltó díszletek és a világítási koncepció is jól kiegészített, de a jelmezekre sem lehetett panasz. (...) Különösen megható volt Mária megjelenítése, például a Talbottal való találkozásakor a második felvonásban, de főképpen az utolsó jelenetben, amikor szolgálólányaival együtt mondott megható imát a kivégzését megelőzően.”
(Pierre Waline, Journal Fracophone de Budapest)

„Az előadást ezen az estén Szennai Kálmán vezényelte a zenekari árokból, lendületes, énekesközpontú értelmezésben. Nehéz túlbecsülni az OPERA Zenekarának és Énekkarának kimagasló játékát és énekét, tekintve, hogy a szezon során számos, sokrétű feladat hárul rájuk. A szölamokat mindig biztos, feszes hangzással adják elő, míg a zenekar minden este kész alkalmazkodni az aktuális zenei stílushoz.”
(Gianmarco Segato, La Scena Musicale, Kanada)

„A két királynő régóta várt (és fiktív) találkozója az opera érzelmi csúcspontja. (...) A találkozóra egy vadászaton kerül sor. Hatásos

Juraj Hollý, Balga Gabriella - Fotó: Berecz Valter

Kovács István, Kolonits Klára - Fotó: Nagy Attila

A Magyar Állami Operaház és az OperaVision együttműködése nyolc évre nyúlik vissza. A 2025. május 16-i Stuart Mária előadást is élőben közvetítették az operavision.eu oldalon, amely november 16-ig ugyanitt ingyenesen megtekinthető. Ez a tizedik budapesti produkció, ami így módon vált elérhetővé operarajongók tízezrei számára a világ minden kontinensén. Az OperaVision a 17 ország 44 intézményét tömörítő legnagyobb európai szakmai szervezet, az Opera Europa projektje, amely az Európai Unió Kreatív Európa programja finanszírozásában jött létre. A kezdeményezés célja, hogy minél többen megismerhessék a nemzetközi operaélet különböző előadásait.

az ötlet, amely szerint a játékeretet először kiüritik, majd a mennyezetéről leereszkedő oszlopokkal töltik meg, ezzel szimulálva a fákat. Kolonits és Balga mesterien adják vissza szerepeik összetett személyiségét ebben a nagyszerű összecsapásban. (...) Szinte az egész szereplőgárda magyar, és rendkívül erős a szereposztás is. Kár, hogy ritkán láthatók a budapesti Operaházon kívül.”
(Javier Lillo, Beckmesser, Spanyolország)

„Szabó Máté rendező feltűnően igyekezett, hogy a hosszú áriák alatt is lekösse a nézők figyelmét, rengeteg a mozgás, a díszlet is számos variációs lehetőséget rejt magában. (...) Antal Csaba díszlete (...) jól funkcionált, egyszerre szép és félelemkeltő, stilizáltan történelmi, közben pedig sokat elárul a szereplők helyzetéről. (...) Fűzér Anni jelmezei hasonlóképpen jelzésértékűek, egyszerű színszimbolikával jellemzik a karaktereket. (...) A Magyar Állami Operaház Zenekarát Rajna Martin első karmester vezényelte, ezúttal is kitörő energiával, ami azonban nem ment a precizitás rovására. (...) Mindenki érezte, hogy különleges pillanat tanúja. (...) Hálások lehetünk, hogy részesei voltunk.”
(Kondor Katalin, Fidelio.hu)

„Kolonits Klára hosszabb, kényszerű pihenő után a premieren lépett először közönség elé, hatalmas személyes sikert aratva. A darab minden pillanatában uralja a színpadot. (...) Hangilag föllyenesen övé a szólam, de nem a vokális bravúrokra helyezi a hangsúlyt, hanem a lélek mind mélyebb ábrázolására. (...) Kolonits alakítása egyben hordozza az elmúlt évtizedekben általa megismert bel canto hősnők kivonatát. Stuart Mária összetett szerepe egyfajta rezümé, ott van benne megannyi Bellini és Donizetti hősnő. Egy kiemelkedő pálya csúcspontja. (...) Erzsébet szerepét – némi meglepetésre – Balga Gabriella kapta. A nagyszerű

mezzo-koloratúra már jó ideje kísérletezik a szoprán fach-hal. A szólam biztosan megvan, minden hangot igényesen szólaltat meg, ami ennél a hatalmas ambitusú zenei anyag esetében már önmagában dicséretre méltó. (...) A férfit, akibe mindketten szerelmesek, Robert Dudley-t a fiatal cseh Juraj Hollý alakította, meggyőzően. Megjelenése már fél győzelem, hatásosan tud igazi szívtiprót alakítani, ami operai berkekben nem is olyan mindennapos dolog. Tisztában van a bel canto hangképzéssel, a szólam kívánalmainak megfelel. (...) Soha ilyen meggyőző nem volt számomra Heiter Melinda, mint most Anna szerepében (...). Kovács István szép hangon, gömbölyű énekléssel teljesítette a feladatot.”
(zéta, Café Momus)

NÉZŐI VÉLEMÉNYEK

- „Briliáns előadás volt. Hatalmas gratuláció illeti az alkotókat.”
(Tisza Ágnes)
- „Számomra a legszebb pillanat Mária és a kórus közös imája. Külön köszönöm, hogy nincsen agyonmodernizálva.”
(Paksiné Péteri Júlia)
- „Ez egy kihívást jelentő szerep, amely a bel canto mesteri szintű ismeretét igényli – ez a fő oka annak, hogy ritkán adják elő. Köszönöm, hogy elhozták a színpadra! Toi Toi Toi”
(Ron Runyon)
- „Az egyik legfantasztikusabb előadás volt, amit valaha láttam. Minden szempontból.”
(Hollós Judit)
- „Azt hiszem ez az előadás minden tekintetben világsszínvonalú volt! Sok ilyen produkciót várunk!”
(Kokas Péter)

Kékszakállú a polcon

Szerző: Várhegyi András

Mi köti össze *A kékszakállú herceg vára* című operát és a nemzeti könyvtárat? Rózsa Dávid személye, aki 2020 óta vezeti a Széchényi-könyvtárat, és nemcsak a nemzeti kulturális kincsestár őre, hanem szenvedélyes operarajongó is: *már egészen fiatalon magával ragadta Bartók misztikus remekműve*. Harminc felvételből álló magángyűjteménye is tanúsítja elkötelezettségét, de a beszélgetés során az is kiderült, mit rejt a Magyar Nemzeti Múzeum Közgyűjteményi Központ Országos Széchényi Könyvtár páratlan zenei archívuma, és miért számít egy-egy kotta vagy vinyllemez szinte szakrális tárgynak.

Rózsa Dávid, az MNMKK Országos Széchényi Könyvtár főigazgatója - Fotó: Cseke Csilla

Ha kíváncsiak Bartók *A kékszakállú herceg vára* című egyfelvonásosának rövid, karmesteri elemzésére, kattintsanak ide!
Készítette: OperaCafé

Lelkes operabarátként, aki nemcsak alkalmyszerűen, hanem rendszeresen és sűrűn jár az Operaházba, milyen hívószavakra kapja fel a fejét egy-egy évadterv meghirdetésekor?

Kultúrafaló vagyok, hiszen amellet, hogy a nemzeti könyvtár vezetőjeként különleges vonzódásom van a könyvekhez, érdekel a kultúra minden más területe is. Ezért nemcsak egy intézmény soron következő szezonjának terveit szoktam rendszeresen átnézni, hanem sok egyéb játszóhelyét is, legyen szó operáról, balettről, hangversenyről vagy színházi előadásról. A balett az utóbbi néhány évben szívárgott be az életembe egy gimnáziumi barátom hatására, aki világéletében nagy balettrajongó volt. Szükség volt egyfajta felzárkózásra, ezért az alaprepertoárral kezdtem, mint *A hattyúk tava* vagy *A diótörő*, de ezeket néhány évente amúgy is szívesen újranézi az ember. Ezt követték a kevésbé konvencionális művek, de mindig törekszünk rá, hogy legyenek klasszikusok a megnézendők között. Az operák esetében is hasonló a metódus: vannak a klasszikus kedvencek (Beethoven, Donizetti, Verdi, Puccini, Bartók), és ha mellettük befut egy általam kevésbé ismert darab, arra igyekszem lecsapni. Ilyen volt tavaly Fertődön *A lakatlan sziget* című Haydn-opera, de nagyon vártam az *Idomeneót* is, amelynek koncertszerű változatát már volt alkalmam meghallgatni a Müpában a Nemzeti Filharmonikusok előadásában.

Említette, hogy egy gimnáziumi barátja vitte közelebb a baletthez. Ön szerint mi az, ami egy fiatalban elindíthatja az érdeklődést az opera vagy a balett iránt?

Az én esetemben a családnak és az iskolának is fontos szerepe volt. Gazdagréten nőttek fel; harmadik emeleti lakásunkban rendszeresen felcsendültek operadallamok, ha épp nem vinyllemezről, akkor édesapám előadá-

sában, aki hatalmas Mozart- és Rossini-ra-jongó, és állandóan a *Figaro*, a *Szöktetés a szerájból*, *A varázsfuvola* és *A sevillai borbély* dallamait füttyörészte. A gimnáziumban Ungár István tanár úr igyekezett minket beavatni a zeneelméletbe és -történetbe, a klasszikus zene szeretetébe. Hónapokon keresztül hallgattunk és elemeztünk végig teljes darabokat, víg- és kevésbé víg operákat, míg eljutottunk Bartók Béla *Kékszakállújához*, ami olyan erővel hatott rám, mint előtte semmi más. Szerelem volt első hallásra. Emlékszem, hogy miután meghallgattuk, angolóra következett, de nem tudtam semmi másra gondolni, csak az ötödik ajtóra.

Amikor belépünk az Operaházba, óhatatlanul eszünkbe juthat a történelem, és talán ez a múltba révedés is része annak a különleges atmoszférának, amit az opera nyújt. Történészként mit gondol arról, hogy az operaélmény sokaknak nemcsak egy előadás, hanem egyfajta rítus is lehet?

Aki rendszeresen jár az OPERÁ-ba vagy hangversenyekre, az egy nagy hagyomány részesévé válik. Azáltal, hogy magával viszi azokat az érzéseket, gondolatokat, amelyek megfogalmazódtak benne az előadás során, nemcsak fogyasztója, hanem maga is hordozója lesz a kultúrának, amelyet továbbadhat másoknak. Szerencsések vagyunk, hogy ilyen gyönyörű operaházunk van. Minden alkalommal úgy lépek be ebbe a térbe, mint egy szentélybe, ahol árad a falakból, a székekből, a páholyokból a történelem. Ezért is fontos, hogy megadjuk a módját ezeknek az estéknek, és ne csak külső önmagunkat, de bensőnket is ünneplőbe öltöztessük hozzá.

Lát párhuzamot az OPERA és a nemzeti könyvtár küldetése között a kulturális örökség megőrzése és közvetítése terén?

A Magyar Állami Operaház és az Országos Széchényi Könyvtár is olyan nemzeti csúcsintézmény, amelynek tevékenysége pótolhatatlan. Lényegét tekintve mindkettőnek az egyetemes műveltség és kultúra felmutatása, megőrzése és gyarapítása a feladata. Éppen ezért könnyen megvalósulhat együttműködés is köztünk: épp a közelmúltban nyílt az Operaházban egy kis Puccini-kamaratárlat, amelyhez partnerintézményként mi is kölcsönöztünk pár különleges relikviát a gyűjteményünkől.

A gyűjteményi tárgyak nemcsak információt közvetítenek, hanem hangulatot, szellemiséget is hordoznak. Hogyan lehet ezeket úgy megszólaltatni, hogy valóban életre keljenek, és többet adjanak annál, mint amit pusztán a leírásuk elmond?

A legfontosabb feladatunk, hogy az idők végetéig megőrizzük a nálunk található kulturális javakat, de közben azon is dolgozunk, hogy mindenki hozzájuk férhessen, hiszen közös kultúrkincseink. E célból folyamatos a gyűjteményi anyag online közzététele, továbbá rendezünk kiállításokat, tematikus programokat, ismeretterjesztő előadás-sorozatokat is. Egy másik példa arra, hogyan tudjuk élővé tenni a tárgyakat, a Haydneum – Magyar Régizenei Központtal való együttműködésünk, amelynek részeként az Esterházy-gyűjteményhez tartozó XVIII-XIX. századi kéziratos kottanyag – többek között Joseph és Michael Haydn, Gregor Joseph Werner és Johann Georg Albrechtsberger munkái – digitalizálását végezzük a Haydneum szakembereinek segítségével, majd ezekből az anyagokból modern kottakiadások készülnek, és – gyakran két évszázad hallgatás után – megszólalnak a színpadon. Digitális adattárunkban eddig több mint nyolcszáz mű és ötvenezer oldala vált mindenki – így a külföldi érdeklődők – számára elérhetővé.

Úgy tudom, hogy magánemberként szenvedélyesen gyűjti a Kékszakállú-felvételeket. Milyen jelentősége van annak, hogy ezek a személyes kincsek előbb-utóbb közgyűjteménybe kerülnek?

Harmincdarabos gyűjteményem van, ami meghaladja a Széchényi-könyvtárban őrzött felvételek számát. Valóban úgy gondolom, hogy előbb-utóbb be kell adnom őket a „közösbe”. Az intézmény zenei kollekcijában nyolc vinyllemez és tizenkét CD található a Kékszakállú különböző, rögzített hanganyagaiból, de ezenkívül díszlet- és jelmezterveket, a bemutató és a későbbi előadások színlapjait, valamint számos archív fotót is őrzünk. Az egyik személyes kedvencem az a kép, amely közvetlenül az ősbemutató után készült: szerepel rajta Bartók és Pásztory Ditta, Bánffy Miklós, aki a díszletet tervezte, Egisto Tango, az itáliai karmester, valamint Zádor Dezső, az előadás rendezője. Ezek valóban szakrális ereklyék.

Ha belegondolunk, ilyen erejű zenetörténeti relikvia a nálunk található Pray-kódex is, amely a benne lévő *Halotti beszéd és könyörgés* nemcsak az első összefüggő magyar nyelvemléket, hanem a középkori magyar kottatírás legkorábbi példáit is őrzi. Egy ilyen tárgy pusztán közelségében lenni is kiváltság. ○

○ A kékszakállú herceg vára, 1936 -Bartók Béla, Némethy Ella, Sergio Failoni, Nádasdy Kálmán, Székely Mihály, Oláh Gusztáv -Forrás: OPERA Archivuma

NYÁRI ÉS ŐSZI PROGRAMOK

JÚLIUS, AUGUSZTUS, SZEPTEMBER

OPERAHAZ

Verdi: **Az álarcosbál**

Mozart: **Figaro lakodalma**

Donizetti: **Don Pasquale**

OperaFüred 2025

Opera141 – Ünnepi hangverseny

Britten: **A kis kéményseprő**
(MVM Pikoló Program)

IFJÚSÁGI PROGRAMOK

MVM Operatúra Papagenóval,
(K)Eiffel, Jancsi!

OPERA

MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ
HUNGARIAN STATE OPERA

Beethoven...
Mozart..... évad
Wagner..... season
2025-2026

RICHARD WAGNER
Lohengrin
BEMUTATÓ

Romantikus opera három felvonásban, két szünettel,
német nyelven, magyar, angol és német felirattal

Rendező **ALMÁSI-TÓTH ANDRÁS**

Ortrud **KUTASI JUDIT / RÁLIK SZILVIA**

A király hirdetője **KOSTAS SMORIGINAS / PATAKI BENCE**

Heinrich der Vogler **DEREK WELTON / FRIED PÉTER**

Karmester **RAJNA MARTIN**

Lohengrin **CHRISTOPHER SOKOLOWSKI /
BRICKNER SZABOLCS**

Elsa von Brabant **JOHANNI VAN OOSTRUM / KOLONITS KLÁRA**

Közreműködik a **MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ ZENEKARA
ÉS ÉNEKKARA**

Friedrich von Telramund **EGILS SILIŇS / SZEMERÉDY KÁROLY**

BEMUTATÓ 2025. NOVEMBER 15., OPERAHÁZ

OperaApp

opera.hu | facebook.com/Operahaz | @operabudapest